

1.11.2023

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

17 – 2023

Kokousaika: 1.11.2023 klo 18.00 – 19.53

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

17 – 2023

Mötestid: 1.11.2023 kl 18.00 – 19.53

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

1.11.2023

245 §.....	5
Esityslistan asia nro 3	5
KYSELYTUNTI	5
3.1 Nina Suomalainen – kiusaamisvapaa ja turvallinen ympäristö koululaisille	5
Valtuutettu Nina Suomalainen	5
Apulaispormestari Johanna Laisaari	6
Valtuutettu Maria Ohisalo	8
Valtuutettu Sari Sarkomaa	9
Valtuutettu Hilikka Ahde	10
Valtuutettu Petra Malin	10
Valtuutettu Mari Rantanen	11
Valtuutettu Oona Hagman	11
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	12
Valtuutettu Mika Ebeling	12
Valtuutettu Johanna Nuorteva	13
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	13
Valtuutettu Nasima Razmyar	14
Valtuutettu Mari Holopainen	14
Valtuutettu Pia Pakarinen	15
Valtuutettu Minna Lindgren	15
Ledamoten Nora Grotenfelt	16
Valtuutettu Johanna Sydänmaa.....	16
Apulaispormestari Paavo Arhinmäki	17
Apulaispormestari Johanna Laisaari.....	18
Pormestari Juhana Vartiainen	19
3.2 Ville Jalovaara – Helsingin varautuminen tulevaan osaajapulaan	19
Valtuutettu Ville Jalovaara	19
Pormestari Juhana Vartiainen	20
Valtuutettu Ville Jalovaara	21
Valtuutettu Otso Kivekäs	22
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	22
Valtuutettu Timo Harakka	22
Valtuutettu Petra Malin	23
Valtuutettu Sari Sarkomaa	23
Valtuutettu Sanna Vesikansa.....	24
Valtuutettu Jenni Hjelt.....	25
Pormestari Juhana Vartiainen	25
3.3 Elina Kauppila – luonnon monimuotoisuuden suojeleminen	26

1.11.2023

Valtuutettu Elina Kauppila	26
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	27
Valtuutettu Elina Kauppila	29
Valtuutettu Jenni Pajunen	29
Valtuutettu Amanda Pasanen	30
Valtuutettu Jenni Hjelt	30
Valtuutettu Kimmo Niemelä	31
Valtuutettu Mai Kivelä	31
Valtuutettu Laura Kolbe	32
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	33
248 §.....	34
Esityslistan asia nro 6	34
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN KULTTUURI- JA KIRJASTOJAOSTON JÄSENEEN VALINTA	34
Valtuutettu Titta Hiltunen	34
252 §.....	35
Esityslistan asia nro 10	35
VALTUUTETTU PETRA MALININ ALOITE SAAMELAISLASTEN JA ROMANILASTEN HYVINVOINNISTA	35
Valtuutettu Petra Malin	35
Nuorisoneuvoston edustaja Nella Salminen	36
Nuorisoneuvoston edustaja Saara Helo	37
Apulaispormestari Johanna Laisaari	38
Valtuutettu Mika Ebeling	40
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	41
Valtuutettu Mika Ebeling (vastauspuheenvuoro)	41
Valtuutettu Petra Malin	42
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	42
Valtuutettu Sami Muttilainen	43
Apulaispormestari Johanna Laisaari	43
253 §.....	44
Esityslistan asia nro 11	44
VALTUUTETTU MIRITA SAXBERGIN ALOITE SÄHKÖAUTOJEN LATAUSPALVELUOPERAATTORIN VALINNAN VAPAUTTAMISESTA	44
Valtuutettu Mirita Saxberg	44
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	45

1.11.2023

Valtuutettu Timo Harakka (vastauspuheenvuoro)..... 45

1.11.2023

245 §

Esityslistan asia nro 3

KYSELYTUNTI

3.1 Nina Suomalainen – kiusaamisvapaa ja turvallinen ympäristö koululaisille

Valtuutettu Nina Suomalainen

Hyvä puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Viime kuukausina on puhututtanut Helsingin kouluissa ja koulujen ympäristössä tapahtuva koulukiusaaminen. Ylen MOT-ohjelma kertoi koululaisesta, johon kohdistettiin rankkaa kiusaamista, häirintää ja kaltoinkohtelua kuukausien ajan. Kiusaaminen jatkui jopa pojan kotiin niin, että kodin ovelle tultiin häiriköimään ja jopa keskellä yötä. Koulussa ryhdyttiin toimenpiteisiin, mutta mikään ei ilmeisesti toiminut, ja lopputulemana kiusattu poika joutui vaihtamaan koulua. Samanlaisia räikeitä ja pitkittyneitä kiusaamistapauksia on varmasti muitakin.

Pari viikkoa sitten järjestettiin Pakilassa koulukiusaamista vastaan avoin tapahtuma, missä vanhemmat ja aktiivit vaativat toimenpiteitä. Vanhemmat onkin saatava mukaan puuttumaan lapsiin ja nuoriin kohdistettuun koulukiusaamiseen eli väkivaltaan ja häirintään ja estämään ne. Mutta kouluilla on keskeinen rooli siinä, ettei kiusaamista ja väkivaltaa sivuuteta lasten ja nuorten keskinäisenä kahinointina. Sovittelulle on paikkansa, mutta on myös tapauksia, missä ei ole oikein edellyttää kiusatun lapsen tai nuoren alistuvan niin kutsuttuun sopimiseen kiusaajensa kanssa, varsinkin jos tilanne yhä jatkuu.

Tämä niin kutsuttu koulukiusaaminen on valitettavan usein oikeasti henkistä ja ruumiillista väkivaltaa, jolloin kyseessä olisi poliisiasia. Ky-synkin siksi, mitä kaupunki tekee kiusaamisesta vapaan ja turvallisen ympäristön takaamiseksi kaikille koululaisille ja nuorille sekä koulussa, koulumatkalla että omassa kodissaan.

Kiitos.

1.11.2023

Apulaispormestari Johanna Laisaari

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Bästa fullmäktige.

Kiitos Nina Suomalaiselle kysymyksestä.

Kiusaaminen on valitettavasti edelleen ilmiö, joka nousee esille usein eri yhteyksissä – täällä valtuustossakin viime keväänä, kun käsittelemme nuorten omia aloitteita. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tärkeä lähtökohta kaikessa on nuorten hyvinvointi ja sen edistäminen. Teemme määrätietoisesti töitä turvallisen oppimisympäristön varmistamiseksi kaikille. Koulussa havaittuun tai esiin tulleeseen kiusaamiseen, väkivaltaan tai häirintään tulee puuttua välittömästi, ja on tärkeää, että jokainen aikuinen puuttuu tilanteisiin.

Yksinkertaista kiusaamisen kitkeminen ei ole, ja viimeisten seurantatulosten mukaan kiusaaminen on jälleen yleistynyt.

Helsingissä on kiusaamisen vastainen ohjelma, joka kokoaa laajasti yhteen sekä ennaltaehkäiseviä että kiusaamiseen puuttuvia toimenpiteitä. Turvallisuuden ja yhteisyyden tunne, kunnioittava kohtaaminen ja oppilaiden nähdynsi tuleminen ennaltaehkäisevät kiusaamista kouluissa ja oppilaitoksissa. Näitä vahvistetaan nykyään jatkuvan ryhmäyttävän toiminnan ja systemaattisen tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelun avulla, ja näistä onkin saatu hyviä tuloksia.

Koulun, henkilöstön ja huoltajien esimerkeillä ja asennoitumisella on äärimmäisen suuri merkitys. Asenteet vaikuttavat kiusaamisen esiintyvyyteen, sen tunnistamiseen, siihen puuttumiseen ja siihen, kuinka lapset kertovat havaitsemastaan kiusaamisesta meille aikuisille. Meillä kaikilla aikuisilla on siis tässä vastuumme toimia esimerkkeinä lapsille ja nuorille siinä, miten me kohtaamme muut ihmiset ja miten puhumme vaikeista asioista.

Peruskoulut kuvaavat toimintasuunnitelmissaan, miten ne toteuttavat jatkuvaa ryhmäyttämistä, mitkä on kunkin koulun säännöt kiusaamista vastaan ja miten kiusattu oppilas voi valita koulusta itselleen luottoaikuisen. Olemme myös avanneet Aula-palveluun sivun, jossa oppija tai hänen huoltajansa voivat ilmoittaa kokemastaan kiusaamisesta tai häirinnästä nimellä tai anonymisti. Kiusaamistilanteiden selvittely kirjataan Wilmaan, joten asiasta jää nykyisin kirjallinen dokumentti. Tukioppilastoimintaa on tehostettu, ja olemme aloittaneet tukioppilastoimintaa myös ala-asteen kouluissa.

1.11.2023

Kehitämme yhteistyössä koulujen kanssa toimintamalleja, jotta kaikilla koulun aikuisilla olisi samanlainen ymmärrys tilanteiden ennaltaehkäisystä ja niihin puuttumisesta. Tämän vuoden loppuun mennessä valmistuu konkreettinen kuvaus toimintamallista: siitä, miten koululla toimitaan kiusaamistilanteiden selvittelyssä. Toimialalla on selvitetty yhteistyössä poliisin, lastensuojelun ja K-0-toiminnan kanssa kiusaamisasioita. K-0-toiminta tukee kouluja haastavissa ja pitkäkestoisissa kiusaamistapauksissa, niiden selvittämisessä.

Kiusaamisesta ja koulussa tapahtuvasta väkivallasta keskustellaan säännöllisesti oppilaiden kanssa. Oppilailla on myös kouluyhteisön jäsenenä oma vastuunsa. Siihen kuuluu reilu ja arvostava suhtautuminen koulutovereihin, koulun aikuisiin sekä yhteisten sääntöjen noudattaminen. On tärkeää, että oppilaat myös ymmärtävät kiusaamisen seuraukset sekä uhrin että tekijän näkökulmasta.

Huoltajalla on kuitenkin ensisijainen kasvatusvastuu lapsesta, ja kiusaamistahan ei tosiaan tapahdu pelkästään kouluajalla. Vapaa-ajalla huoltajalla on vastuu lasten turvallisuudesta. Varhainen yhteistyö ja tiedonvaihto huoltajan kanssa on keskeistä kiusaamisen lopettamiseksi niin koulumatkoilla kuin koulussa. Lapsen ja nuoren kanssa toimivien aikuisten välinen yhteinen työ kiusaamisen ennaltaehkäisemisessä ja siihen puuttumisessa on oleellista. Samoin yhteistyö alueella toimivien muiden järjestöjen ja toimijoiden kanssa.

Kiusaamisen ennaltaehkäisy edellyttää vahvaa yhteistyötä kodin ja koulun välillä. On erittäin tärkeää, että koulun yhteisöllisyyttä rakennetaan, huomioidaan lasten perheet. Turvallisen ja yhteisöllisen ympäristön rakentaminen ja vahvistaminen edellyttää toiminnan läpinäkyvyyttä, keskustelua ja kaikkien perheiden tavoittamista. Kun koulun yhteisöllisyys on rakennettu yhdessä, se kestää paremmin myös haastavia aikoja ja aiheita. Jos koulun ja kotien välinen yhteisöllisyys, luottamus ja toimiva yhteistyö puuttuvat, ei sitä yleensä saada rakennettua näissä ongelmallisissa tilanteissa. Näin ollen toimialalla panostetaan huoltajan tavoittamiseen, ja viestinnässä huomioidaan perheiden moninaisuus.

Olennaista on kuitenkin juurisyihin vaikuttaminen. Turvallinen kasvuympäristö, vanhemmuuden tukeminen, harrastaminen ja julkisten tilojen turvallisuus ovat näitä juurisyitä, joihin voimme osaltamme vaikuttaa sekä toimialalla että kaupunki yhteisesti, jotta kaikki lapset ja nuoret voivat tuntea olonsa turvalliseksi meidän yhteisessä Helsingissä.

Kiitos.

1.11.2023

Valtuutettu Nina Suomalainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos apulaispormestarille kattavasta vastauksesta. Ehkä kuitenkin itse peräänkuuluttaisin sitä, että miten Helsingissä seurataan näiden toimenpiteiden vaikuttavuutta. Valtavasti on aikomuksia ja toiveita, että olisi hyvä, että enemmän puhuttaisiin ja ymmärrettäisiin, mutta kuitenkin oleellistahan on se, miten asioihin pystytään puuttumaan varhaisessa vaiheessa. Ja niin että niitä ei sivuuteta ja ajatella, että tässä nyt vähän vain keskustelette keskenänne, kiusattu ja kiusaajat, ja sitten asia siitä paranee.

Olisiko mahdollista tarkemmin seurata, miten nämä toimenpiteet purevat ja ylipäänsä sitä, miten yleistä kiusaaminen on Helsingin kouluissa ja erilaisissa oppilaitoksissa?

Tämän vuoden syyskuussa julkaistussa kouluterveyskyselyssä sanotaan, että vähintään viikoittaista kiusaamista muiden oppilaiden taholta on kokenut lähes joka kymmenes perusopetuksen neljännen ja viidennen luokan oppilaista sekä kahdeksannen ja yhdeksannen luokan oppilaita. Jos nuoret ja lapset itse tämän kertovat, niin olisi hyvä, että kouluissa tarkemmin pystyttäisiin seuraamaan, kuinka paljon näitä tapauksia on, miten niihin puututaan ja miten nämä keinot purevat.

Etelä-Karjalan malli on mainittu monesti, ja se on olisin kiinnostunut kuulemaan vielä, käytetäänkö sitä Helsingissä missä määrin. Eli jossa kouluväkivallasta tehdään rikosilmoitus, johon liitetään tietysti myös tukea tekijälle.

Mutta kiitos tästä huomiosta ja näistä vastauksista. Toivon, että tarkemmin pystytään seuraamaan ja vaikuttamaan näihin tapauksiin.

Kiitos.

Valtuutettu Maria Ohisalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitän tästä tärkeän teeman esille nostamisesta. Tästähän ei voi puhua liikaa. Kiusaaminen jättää pysyvät arvet ja jäljet. Se heikentää hyvinvointia ja kaventaa ihmisten sosiaalista elämänpiiriä. Moni lapsi ja nuori joutuu pahimmillaan jopa vaihtamaan koulua, vaikka olisi itse tullut

1.11.2023

kiusatuksi, ja tämä on täysin kestämatöntä. Usein kiusattujen yhteydessä puhutaan syrjäytyneisyydestä, mutta ehkä pitäisi sanoa, että nämä lapset ja nuoret ovat syrjäytettyjä. Aikuiset eivät ole pystyneet puuttumaan näihin asioihin tarpeeksi ajoissa. Pahimmissa tilanteissa kiusaaminen ylittää jo sellaiset rajat, joissa on kyse poliisiasioista.

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetus on äärimmäisen tärkeää. Onkin hienoa, kuinka sitä tehdään jo varhaiskasvatuksesta lähtien. No, nykyään paljon kiusaamista tapahtuu myös verkon kautta, jolloin siihen on entistä hankalampaa puuttua.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kysynkin nyt: miten Helsingissä puututaan tähän digivälitteiseen kiusaamiseen, häirintään ja henkiseen väkivaltaan, jotka on kaikki vakavia jo itsessään, mutta jotka vielä pahimmillaan yhdistyvät verkon ulkopuolella tapahtuvaan kiusaamiseen?

Valtuutettu Sari Sarkomaa

Arvoisa puheenjohtaja.

Jokaisen lapsen pitää voida luottaa siihen, että kiusaamisesta on turvallista kertoa, eikä tapahdu niin, niin kuin usein tapahtuu: kun kertoo asiasta, niin kiusaaminen vain tulee rankemmaksi. Ikävä kyllä tosiaan moni lapsi jää yksin pelkonsa kanssa, ja meidän on pystyttävä parempaan. Sen takia me hallitusneuvotteluissa sovimme, että kouluväkivallan ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen otetaan käyttöön yhtenäiset toimintamallit, vaikuttavat toimintamallit, kuten Etelä-Karjalan malli. Uuriksi joutuneen oppilaan oikeusturvaa sekä mahdollisuutta jatkaa omassa koulussa vahvistetaan. Näin on tarkoitus tehdä.

Kysyn: kuinka Helsingissä valvotaan, että kouluväkivallasta ja kiusaamiseen oikeasti puututaan? Aika usein kun on kysymys juuri väkivallasta, niin kasvatuksellisesti on välttämätöntä, että rikoksen tunnusmerkit täyttävät teot käsitellään lainvastaisina tekoina eikä kiusaamisena. Kuinka tämä asia toteutuu Helsingissä? Toivon, että tähän saadaan vastaukset, koska meidän kaikkien velvollisuus on Helsingissä huolehtia, että koulurauha on kaikissa kouluissa.

Lopuksi totean, että jotta tämä oikeasti toteutuisi, niin on tarkoitus vahvistaa aluehallintovirastojen toimivaltuuksia koulujen laillisuusvalvonnasta, mutta nykyisen lainsäädännön perusteella meidän tehtävä on

1.11.2023

valvoa, että kouluissa on koulurauha, eli toivon, että apulaiskaupunginjohtaja vastaa tähän.

Kiitos.

Valtuutettu Hilikka Ahde

Kiitos Nina Suomalaiselle minunkin puolesta erittäin tärkeän asian esille ottamisesta. Minäkin puhuisin mieluummin väkivallasta, henkisestä tai fyysisestä pahoinpitelystä kuin kiusaamisesta. Kiusaaminen jättää aina jäljen kiusattuun, oli kiusattu sitten minkä ikäinen tahansa, lapsi, nuori tai aikuinen, ja se aiheuttaa häpeää, ahdistusta, pelkoja ja traumoja, jotka saattaa vaikuttaa vuosikausia ja jopa johtaa oman hengen riistämiseen, kuten esimerkiksi kävi minun ystävättäreni lapselle. Kahteen kertaan hän oli vaihtanut koulua. Mikäli ainoa vaihtoehto on, että joku vaihtaa koulua, niin kiusatun ei pitäisi joutua vaihtamaan koulua, vaan kiusaajan. Se lähettäisi kaikille signaalin siitä, että kiusaamisella on seurauksia kiusaajalle.

Koulussa pitäisi aina koulupäivän aikana olla valvotusti turvallinen tila, jossa on aina turvallinen aikuinen paikalla ja jonne kiusatut / kiusaamista pelkäävät voivat mennä esimerkiksi välituntien aikana. Haluaisin kysyä vielä: Kuinka Aseman Lapsia on hyödynnetty koulukiusaamisen vastaisessa työssä? Onko se ihan systemaattista, sillä minun käsitykseni mukaan heillä on tähän erinomaiset valmiudet?

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Suomalaiselle tästä kysymyksestä.

Kiusaaminen tosiaan aiheuttaa kärsimystä ja välillä erittäin vakaviakin lopputuloksia, kuten esimerkiksi valtuutettu Ahde äsken kertoi. Varmasti monella meistä on kokemus siitä myös, että on joko tullut kiusatuksi tai ollut itse kiusaaja. Varmasti jokaisen meistä elämässä sillä on ollut jonkinlainen merkitys, että minkälainen se tilanne on ollut.

On hyvin, hyvin tärkeää, että me panostetaan kasvatuksessa, koulutuksessa ja muissa meidän palveluissa ennaltaehkäisyyn eli siihen, että tavoite tietenkin pitäisi olla, että kenenkään ei tarvitsisi joutua kiusaamisen kohteeksi. Tässä tunnetaitojen opetuksella on erittäin iso rooli ja tietenkin sillä, että koulujen säännöt on selvästi määritelty ja niistä

1.11.2023

pidetään kiinni. Myös aikuisia on oltava riittävä määrä sitä varten, että jos tarvitaan aikuisten tukea ja apua, niin on resurssit siihen, että on niitä aikuisia lasten ympärillä.

K-0-toiminnasta mainittiin apulaispormestarin esityksessä, ja sehän on tosiaan Aseman Lapsilta lähtenyt toimintatapaa. Se on erittäin hyvä tämmöisten vakavampien tilanteiden kohdalla sen takia, että monta kertaa esimerkiksi kiusaajan näkökulmasta se ei välttämättä ole vaikkapa rangaistus, että sanotaan, että nyt ei tarvitse tulla kouluun.

Joka tapauksessa kiitos tästä keskustelusta ja kiitos myös aikuisten vastuu esiin nostamisesta. On hyvin tärkeää antaa mallia kunnioittavasta kohtaamisesta myös aikuisten.

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä valtuustoryhmissä on monta kertaa käynyt nuorisovaltuutetut kertomassa siitä, että edelleenkin Helsingin kouluissa osa väkivallastakin jää ilmoittamatta itse asiassa poliisille. Täällä on käsitelty kiusaamisen vastaista ohjelmaa, jota tässäkin valtuustosalissa muistaakseni muutama vuosi sitten pyöriteltiin. Silloin hyväksyttiin ponsi, jossa tätä piti täydentää Etelä-Karjalan mallilla, jossa siis on selkeästi määritellyt tilanteet, joista ilmoitetaan esimerkiksi poliisille.

Nyt oikeastaan kysyisin: onko tätä Etelä-Karjalan mallia tuotu Helsingin kouluihin siten, että opettajilla on selkeä tieto, milloin mikäkin asia ilmoitetaan aina poliisille riippumatta siitä, minkä ikäinen lapsi tai nuori on kysymyksessä? Kysyisin tätä apulaispormestarilta.

Kiitos.

Valtuutettu Oona Hagman

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiitos erittäin tärkeän aiheen esille nostamisesta. Koulukiusaamiseen on puututtu ennalta ehkäisemällä jo pitkään – myös sen takia, että koulun tehtävä noin yleisesti on muuttunut nykyaikana. Lasten sosiaalisten taitojen puute ja aikuisen seurauksen ja ohjauksen tarve on huomattavasti suurempaa nykyään kuin aiemmin. Opettajilla ei ole riittäviä resursseja

1.11.2023

tai mitään kurinpidollisia keinoja eikä myöskään varmastikaan jaksamista, jos siihen mennään. Pienryhmistä on pulaa, ja luokissa kärsii sekä kiusatut että kiusaajat. Kiusaajien koulunvaihtoa ei hyödynnetä, vaikka laki antaa siihen mahdollisuuden. Pidän henkilökohtaisesti sitä epäoikeudenmukaisena, että kiusattu saa lähtöpassin, kun mikään muu ei auta. Alleviivaten kysyisin: onko Helsingin kaupunki kohdistanut tarpeeksi resursseja ratkomaan kiusaamisongelmaa ja kouluväkivaltaa nimenomaan niissä tapauksissa, joissa ennakoitiin, keskustelu ja verkostot ovat täysin voimattomia?

Kiitos.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Kiitoksia tärkeästä kysymyksestä valtuutettu Suomalaiselle. Tässä on käytetty jo erittäin tärkeitä ja hyviä puheenvuoroja. Olisi kysynyt ihan samaa kuin valtuutettu Rantanen omassa kysymyksessään kysyi. Yhteiset, samanlaiset toimintatavat ovat äärimmäisen tärkeitä kiusaamisen ehkäisemisessä ja kiusaamiseen ja kaikenlaiseen kouluväkivaltaan puuttumisessa. Termien käyttökin on olennaista. Aika usein puhutaan kiusaamisesta, vaikka selkeästi ollaan väkivallan puolella. Väkivalta-termiä ei pitäisi varoa, niin että sitä ei käytetä tilanteissa, jossa sen käyttäminen on oikein.

Somessa erilaisilla välineillä tapahtuvan kiusaamisen havaitseminen on hyvin haastavaa, ja siitä olisin kysynytkin apulaispormestarilta: minkälaisia keinoja on kaupungilla ja kouluilla tässä?

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Koulua vaihtamaan joutuva koetaan häviäjäksi ja ne, jotka jäävät, nähdään voittajiksi. Siksi mielestäni on tärkeää, että jos joku joutuu vaihtamaan koulua, kiusaajat vaihtavat eikä kiusattu. Kiusattu ei ole ongelma, kiusaajat ovat.

Jonkin verran myös opettajat syyllistyvät kiusaamiseen jopa kohtuullisen tietoisesti. Tätä he tekevät esimerkiksi kuvitellun hyvyytensä tähden. On aktivistiopettajia, jotka innokkaasti pyrkivät jyräämään niin

1.11.2023

sanotulla Pride-agendalla eri tavalla ajattelevien lasten, usein kristittyjen lasten, ylitse. Opettaja saattaa jopa tuulettaa samanhenkisille opettajakollegoilleen jyräämistään. Ei ole harvinaista, että ahdistus muodostuu lapselle niin suureksi, että vanhemmat näkevät parhaaksi vaihtoehdoksi lapsen koulun vaihtamisen. Myös tällainen kiusaaminen tulee kitkeä juuriaan myöten pois koulusta.

Valtuutettu Johanna Nuorteva

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten apulaispormestari kuvasi alussa, koulussa kirjataan paljon toimintatapoja kiusaamiseen puuttumiseen ja erilaisia malleja toki on ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan jollain oppitunnilla kuukaudessa. Käytännössä näitä malleja, tiedetään, että kirjataan, mutta miten niitä toteutetaan, kun opettaja on kiinni 30 oppilaan oppilasryhmässä ja opetus-tunneissa eikä ylimääräistä liikkuvaa aikuista ole. Tämä on monien koulujen haaste.

Toisaalta kiusaamisesta myös suuri osa on siirtynyt someen, ja sitä myötä aikaisempaa enemmän vapaa-ajalle. Tällöin koulusta itse asiassa vastuu siirtyy enemmän vanhemmille. Pääpiirteissään koulu hoitaa koulupäivän aikaisia asioita ja vanhemmat muuta. Koulunuorisotyöntekijät ja kouluvalmentajat ovat tietenkin, semmoisissa kouluissa, joissa näitä on, iso apu, mutta näitä on aika harvassa koulussa vielä toistaiseksi. K-0-toiminta ja Aseman Lapset tekee arvokasta työtä, mutta heilläkin on kädet täynnä ja aikoja äärimmäisen vaikea saada.

Kysyisin: millä tavalla kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on suunniteltu konkreettisia lisäkeinoja tai lisätoimia koulujen hyvinvointityön tukemiseksi? Nykyiset eivät riitä.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos.

Kiitos hyvästä aiheesta, kuten on monta kertaa sanottu. Tämä on ikuisuskysymys. Tästä on tässäkin valtuustossa keskusteltu koko tämän 20 vuoden ajan, jonka olen itse täällä kohta istunut. Nyt kaipaisin nopeita keinoja tämän asian patoamiseksi tässä kaupungissa. Eli nythän kun koko yhteiskunta on 24/7/365 auki, niin esimerkiksi lasten yksinäiset iltapäivät ovat lisääntyneet. Sen vuoksi muun muassa koko ala-

1.11.2023

astetta koskeva ohjattu iltapäivätoiminta olisi todella tärkeä myös näiden lasten suojelemiseksi, jotka joutuvat yksin iltpäivällä kohtaamaan kiusaajiaan – joko koulumatkalla tai koulun pihalla.

Kiitos.

Valtuutettu Nasima Razmyar

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos myös omasta puolestani erittäin tärkeästä kysymyksestä. Kiusaamisen vastainen työ on meidän kaikkien työ ja koko kaupungin asia. Kaikkien toimialojen. Tietenkin se, mitä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tehdään, on erittäin tärkeää. Erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaidot, mitä tässäkin keskustelussa on hyvin ilmennyt esiin. Ne ovat taitoja, jotka ovat elämän mittaisia.

Kaupungin toimien lisäksi tarvitaan vahvaa viranomaisyhteistyötä, tarvitaan yhteistyötä järjestöjen kanssa, ja tietenkin se, mitä vapaa-ajalla erityisesti tapahtuu.

Kysyisinkin erityisesti apulaispormestarilta ja miksipä ei myös pormestarilta: miten järjestöyhteistyötä ja moniammatillista työtä voitaisiin lisätä lasten ja nuorten turvallisuutta koskevassa työssä niin, että myös koulutyön ulkopuolella voidaan kokea turvallisuuden tunnetta?

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos hyvästä, tärkeästä kysymyksestä.

Lapset eivät aina uskalla kertoa kiusaamisesta edes vanhemmilleen. Se aiheuttaa häpeän tunnetta, jota ei tietenkään pitäisi olla. Kyllä koulujen kulttuurin täytyy mennä siihen suuntaan, että myös välitunnit ovat vielä selkeämmin osa opetuksellista koulupäivää. Toivottavasti nyt erilaisia malleja saadaan vakiinnutettua ja laajennettua, kuten nuoriso-ohjaajia välitunneilla, jolloin lapset ei ikään kuin jää oman onnensa nojaan.

Mutta kyllä valtuuston isoin tehtävä on päättää budjetista koulujen osalta, ja siksi onkin hyvin erikoista, että meidän budjettiesityksessä lukee, että kouluissa tuottavuutta parannettaisiin niin, että oppilasmäärää per opettaja kasvatetaan, ja tämä ikään kuin parantaisi tuottavuutta,

1.11.2023

vaikka tiedetään, että se vähentää opettajien mahdollisuuksia esimerkiksi puuttua kiusaamiseen.

Olisin kysynyt: miten tällainen käsitys budjetissa on päässyt etenemään tai tässä esityksessä kaupungin talousjohdolta, kun ei tämä tuottavuuden määritelmää täytä millään tavalla?

Valtuutettu Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Minäkin palaisin tähän K-0-hankkeeseen. Mulla oli ilo viime kaudella olla sen johtoryhmässä, ja vakuutuin ainakin siitä, että se on sentyyppinen apu, joka nimenomaan toimii pahimmissa kiusaamistapauksissa, johonka valtuutettu Suomalainenkin alun perin kysymyksessään viittasi. Nyt kun näyttää siltä, että erityisen vakavat tapaukset on huomattavasti lisääntynyt, niin eikö meillä nimenomaan kannattaisi panostaa tähän hankkeeseen hieman lisää, koska siellä on tosiaankin katu-uskottavat sovittelijat ja sellainen henkilöstö, joka oikeasti pystyy tekemään ratkaisuja. Varsinkin pitkittyneissä tilanteissa heitä kannattaisi käyttää.

Kiitos.

Valtuutettu Minna Lindgren

Kiitos hyvästä keskustelusta, johon tuon kaksi näkökulmaa.

Ensinnäkin meidän on tiedostettava, että lapsi oppii käyttäytymisen mallit aikuisilta. Koulu ei ole erillinen saareke yhteiskunnassa. Kiusaaminen jatkuu lasten keskuudessa niin kauan kuin aikuiset kohtelevat toisiaan huonosti kotona, työpaikalla, mediassa, politiikassa, sosiaalisessa mediassa, kaikkialla. Jos meillä on hallitus, joka vähättelee omaa rasistista käytöstään, viesti lapsille on selvä: kiusaaminen on sallittua ja sillä pääsee pitkälle.

Toiseksi lapsella on aina syy käytökseensä. Jos lapsi kiusaa muita, hän ei voi hyvin. Kiusaaminen vähenee, kun kiusaajia on vähemmän. Tehokas ratkaisu koulukiusaamiseen edellyttää, että fokus kohdistetaan uhrin lisäksi tekijään. Rangaistus ei ole oikea tapa käsitellä lapsen ongelmia. On selvítettävä, miksi lapsi kiusaa ja miksi hän ei voi hyvin. Haluaisin tietää, missä määrin tähän kiusaamisen juurisyyhyn on kiinnitetty huomiota.

1.11.2023

Ledamoten Nora Grotenfelt

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos tärkeästä kysymyksestä.

Tuoreessa THL:n kouluterveyskyselyssä Helsingin osalta mielestäni tulokset ovat aika synkkiä. Perusopetuksen kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa kiusattu tai muita kiusannut on kertonut koulun aikuiselle kiusaamisesta, mutta kiusaaminen on jatkunut tai pahentunut noin kolmasosassa tapauksista.

Kysyisin: miten Helsingissä analysoidaan ja arvioidaan kiusaamisvastaisen toimenpiteidemme vaikutusta?

Kiitos.

Valtuutettu Johanna Sydänmaa

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensin haluaisin tuoda esiin tämän ikävän mediassa esitetyn ohjelman, missä eräitä kouluja nostetaan tikunnokkaan, kun tiedämme, että alueet ovat hyvin erilaisia ja niiden väestö on hyvin erilaista. Haluaisin korostaa sitä, että koulujen keinot on hyvin rajallisia ajatellen kiusaamiseen puuttumista, jos ajatellaan näitä vakavia kiusaamistapauksia. Tällainen oppilas, joka syyllistyy kiusaamiseen ja kouluväkivaltaan, pitää kolmen päivän erottamista tuskin kovin vaikuttavana keinona. Eli vaikka kouluissa rehtorit tekevät kaikkensa, niin se voi näyttää ulkopuolisille, että ei tehtäisi mitään – tai vanhemmat voivat niin kokea.

Sanoisin näin, että opettajien kouluttamisen suhteen on hyvä, että kaupunki myös kouluttaa opettajia. Opettajia pitäisi kouluttaa jo ihan yliopistotilanteessa siihen, että minkälaista tulee olemaan työelämä.

Sanon vielä muutaman hankkeen. School to Belong -hanke, joka on yksinäisyyden torjumista varten, on erittäin hyvä hanke. Siellä on luentoja sekä vanhemmille että opiskelijoille. Tärkeitä on koulupäivän jälkeiset harrastukset ja niiden laajentaminen, alueellinen nuorisotyö. Nuorisotyöntekijät pysyväksi kouluihin, eli ne tuo matalan kynnyksen kohtaamisia. En voi vielä olla mainitsematta liikuntacoach-toimintaa, joka on erittäin hyvin lisännyt nuorten aktiivisuutta ja tuonut heille muuta

1.11.2023

toimintaa iltapäiviin ja iltoihin. Vielä viimeiseksi vanhemmille tukea: murkkuneuvolat ja muu vanhempien tukeminen nuorten kanssa, koska vanhemmat ovat usein ihan kyvyttömiä omien lastensa kanssa tällöissä tilanteissa.

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Nuorisotoimi pyrkii omalta osaltaan puuttumaan netissä tapahtuvaan kiusaamiseen, mitä valtuutettu Ohisalo kysyi. Helsingin kaupunki on mukana Syrjimätön pelitoiminta – non-toxic -hankkeessa, siinä yhtenä keskeisenä toimijana. Pelialustoilla nuoret pelaavat hyvin paljon, ja siellä on hyvin paljon kiusaamista ja myös paljon tunteita tietysti pelaamisen yhteydessä, niin siihen yritetään löytää ratkaisuja. Meidän nuorisohjaajat ovat sosiaalisessa mediassa, pyrkivät seuraamaan sitä ja toki puuttuvat, jos näkevät kiusaamista. Mutta usein nuorten palstat ovat suljettuja, että niihin ei ole hirveän helppo päästä mukaan. Esimerkiksi Discordissa olemme. Ohjaajat seuraa ja yrittää käydä sitä keskustelua ja puuttua.

Sitten on tietysti ihan normaali nuorisotyö, sekä jalkautuva nuorisotyö että koulunuorisotyö, nuorisotaloilla tehtävä työ. Kasvokkaisessa keskustelussa pyritään saamaan tietoa kiusaamisesta, sekä fyysisestä, vapaa-ajalla tapahtuvasta kasvokkaisesta että sosiaalisessa mediassa. Keskustelemaan, auttamaan, tukemaan, löytämään keinoja, miten pystyttäisiin löytämään niitä kiusaamisen kohteita, puuttumaan siihen ja auttamaan siinä tilanteessa. Todella tämä kysymys verkossa kiusaamisesta, niin sen kanssa yritetään toimia, mutta tietysti se on hankalampaa kuin semmoinen, joka suoraan kohdataan.

Kun tässä muuten nostettiin esiin muu harrastustoiminta, muu vapaa-aika, niin meillä ei avustuskriteereihin on kirjattu esimerkiksi urheiluseurojen osalta, tiedetään valitettavasti, että esimerkiksi liikuntaharrastuksissa on kiusaamista, niin on nämä reilun pelin säännöt kirjattu kriteeriksi. Avustuksia ei voi saada, jos niihin ei ole sitouduttu. Niissä hyvin voimakkaasti on kiusaamisen vastaisuus.

Tässä on joitain sellaisia asioita, joita kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, niin nuorisohjaajat kuin avustusten kautta, pyrimme puuttumaan kiusaamiseen.

1.11.2023

Apulaispormestari Johanna Laisaari

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos hyvistä kysymyksistä. Niitä tulikin aika paljon, niin pyrin tässä vastaamaan toivottavasti suurimpaan osaan.

Koulutuksen lainsäädäntöä kaikilla asteilla on tiukennettu elokuussa 2020 kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi. Ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset on otettu Helsingissä vakavasti kouluissa ja tuotettu siihen opettajille materiaalia. Eli tosiaan perusopetuslakia ja -asetusta, ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, lukiolakia sekä tutkintokoulutukseen ja valmentavaan koulutukseen annettua lakia on muutettu 1.8.2022. Tämän lainsäädännön tarkoituksena ja tavoitteena on ehkäistä kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa.

Sen lisäksi todetaan tästä seurannasta, että koululla on käytössään tämä kouluterveystutkimus joka toinen vuosi. Sen lisäksi on hyvinvointiprofiili vuosittain. Aula-palvelu tuottaa tietoa, josta kerroin, eli tästä sähköisestä merkinnästä. Sen lisäksi meillä on tosiaan, niin kuin todettiin, Aseman Lapset K-0-toiminta, jossa on sopimusyhteistyössä, ja sitä myös seurataan ja sieltä saadaan tietoa haastavista ja pitkäkestoisista kiusaamistapauksista, jonka konsultoinnissa tätä on käytetty. Helsingin oma kiusaamisen vastainen ohjelma pitää sisällään Lappeenrannan mallin, kuten täällä ponnassa on toivottu.

Sitten on hyvä muistaa, että koulussa on tietenkin aina omassa käytössä perusopetuslain mukaiset kurinpitotoimet, eli ei aina tosiaan ole välttämätöntä mennä poliisin toimiin. Mutta aina tehdään tutkintapyyntö, kun täyttyy väkivallan tunnusmerkistöt. Samoin tehdään aina lastensuojeluilmoitus, ja se tehdään jo sitten näistä lievemmistäkin asioista.

Sitten me ollaan tosiaan pilotoitu Kannelmäessä tämmöistä Bloomberg–Harvard-mallia, jossa nimenomaan toimialojen yhteistä työtä yli toimintarajojen tehdään, ja siellä on mukana myös alueen toimijat, järjestöt ja vanhemmat. Tästä on nyt saatu hyviä tuloksia. Tämä on nyt sitä, että tehdään koko Helsingistä turvallista yhteisesti, eikä vaan kasikon toimialalla. Sen lisäksi meillä on School to Belong -hanke yhteistyössä Helsingin Mission kanssa.

Eli aika paljon tässä töitä ja seurantaan tehdään ja lainsäädäntöä toki noudatetaan, mutta kuten totesin ja tässä muutkin totesi, kiusaaminen on ilmiö, joka on jatkunut hyvin pitkään, ja sen ennaltaehkäiseminen ja

1.11.2023

poistaminen on meille tosi suuri haaste. Siihen tarvitaan tosiaan meitä kaikkia aikuisia. Niin kun apulaispormestari Arhinmäki totesi ja valtuuttujakin täältä salista, että on äärimmäisen tärkeätä, että koulussa opettajien lisäksi on muita ammattilaisia, jotka nimenomaan voi tehdä tätä jatkuvaa ryhmäyttämistä ja tietyllä tavalla tukea lasten kokonaishyvinvointia ja mielen hyvinvointia ja ennaltaehkäistä kiusaamista ja väkivaltaa.

Kiitos.

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaispormestari Laisaari vastasi ansiokkaasti täällä esille nousseisiin kysymyksiin. Yhdessä kysymyksessä mainittiin myös budjettineuvottelut ja ensi vuoden tulo- ja menoarvio. Muistutan ja täsmennän, että sitä ei ole vielä julkaistu. Se julkaistaan huomenna.

Kiitos.

3.2 Ville Jalovaara – Helsingin varautuminen tulevaan osaajapulaan

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingissä jää lähivuosina eläkkeelle tuhansia sote-ammattilaisia. Tähän Helsinkiä uhkaavaan työntekijäpulaan kiinnitettiin huomiota Ylen uutisissa 30.9. Tänä vuonna. Ylen siteeraamien asiantuntijoiden mukaan pääkaupungissa pula ammattilaisista tulee olemaan vaikeampi kuin muualla Suomessa, koska työntekijöitä tarvitaan paljon. Neljäsosa Helsingin sote-alan ammattilaisista jää eläkkeelle lähivuosien aikana. Sote-alan työntekijöitä tarvitaan Helsinkiin lisää kymmeniätuhansia, jotta kaupunki saa hoidettua kriittiset tehtävät. Kaupungin tutkijat laskevat, että vuoteen 2040 mennessä Helsinkiin tarvitaan jopa 6 000 sairaanhoitajaa lisää. Voimakas muuttoliike, syntyvyys ja hoitajamitoitukset lisäävät kaupungissamme työntekijöiden tarvetta.

1.11.2023

Kysyn: onko Helsingin johto tietoinen tästä kaupunkia uhkaavasta työntekijäpulasta ja mihin toimiin Helsingissä on ryhdytty tilanteeseen varautumiseksi?

Kiitos.

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa puheenjohtaja, arvoiset valtuutetut.

Kiitos valtuutettu Jalovaaralle tämän tärkeän kysymyksen esille ottamisesta. Tosiaan kuten Jalovaara tässä kysyy, niin työvoimapula on meillä kaikilla kaupungin johtavissa tehtävissä olevilla valitettavan hyvin tiedossa. Se on meidän keskeisin ongelmamme. Tämä hämmöttävä työvoimapula oli itse asiassa yksi syy sille, miksi lähdin eduskuntavaaliehdokkaaksi vuonna -15 ja myös itse asiassa yksi syy sille, että tulin Suomeen Ruotsista katsottuani, miten paljon proaktiivisemmin muissa Pohjoismaissa hoidetaan hämmöttävää työvoimapulaa.

Kaupungilla tämä on suurin haasteemme. Tällä hetkellä me tehdään työtä laajasti ja aiomme sitä jatkaa. Me tarvitaan kansainvälisiä osaajia, enemmän aloituspaikkoja, palkkakehitystä, työhyvinvoinnin lisäämistä, parempaa työterveyttä, luottamuksen palauttamista, vaikuttamista valtiovallan suuntaan. Kaikkea tätä.

Kaupungin keskeisiä strategisia tavoitteita edistetään viiden ohjelmaryhmän kautta. Yksi näistä perustamistani on henkilöstön saatavuuden ohjelmaryhmä, jossa on mukana kaikki relevantit toimialajohtajat ja sellaiset avainhenkilöt, jotka voivat tätä asiaa ratkoa. Ohjelmaryhmän kautta edistämme toimenpiteitä tilanteen helpottamiseksi: ulkomailta rekrytointia, henkilöstön kouluttamista työvoimapula-aloille, maassa asuvien vieraskielisten työllistymiseen tähtäävien polkujen rakentamista, edunvalvontaa valtiovaltaan päin, hyvää hakijakokemuksen edistämistä, oppilaitosyhteistyötä ja paljon muuta.

Olemme myös viime vuonna toteuttaneet aiempaa suuremman palkkakehitysohjelman, 14 miljoonaa, ja olen tyytyväinen, että meillä pormestarikunnassa on ollut selkeä yhteinen halu kehittää palkkausta.

Lisäksi jo alkuvuonna 2022 perustin varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden työryhmän, jonka annoin kasvatuksen ja koulutuksen apulaispormestarin puheenjohtettavaksi. Ilokseni myös Johanna Laisaari on tehnyt oikein hyvää työtä ryhmän osalta, ja uskon, että

1.11.2023

saamme myös siellä kartoitettuja, tarvittavia henkilöstön houkutteluun ja pitovoimaan kytkeytyviä toimia edistetyksi yhdessä.

Keskeistä on tässä myös edunvalvonta valtiovaltaan vaikuttamisessa. Se koskee esimerkiksi aloituspaikkoja. Olen myös virkamatkoilla maailmalla suurlähettiläitä tavatessani toivonut heitä hyödyntämään rooliaan osajien houkuttelussa.

Silti täytyy olla realistinen ja hyväksyä se, että kaikista toimistamme huolimatta tämä ongelma ei ratkea nopeasti, koska siinä on taustalla Suomen koko kansakunnan valtava väestön ikäsuhteen muutos. Huoltosuhteet on mitä on, ja se tulee vain heikkenemään tästä joitain vuosia eteenpäin. Emme tietenkään vaivu epätoivoon tai luovuta. Ponnistellemme entistä enemmän. Vaikutamme aloituspaikkamääriin ja koulutuspolitiikkaan, rakennamme siltoja oppilaitoksista työelämään, edistämme sisäistä liikkuvuutta, kansainvälistä houkuttelevuutta, työperäistä maahanmuuttoa. Hyödynnämme työllisyyden kuntakokeilua, joka siirtyy meille tehtävänä kokonaisuudessaan. Ja tietenkin pidämme huolta nykyisestä henkilöstöstämme ja luomme kannustavia urapolkuja ja pyrimme varmistamaan palkkakilpailukykyämme.

Kiitos.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitän pormestaria tästä seikkaperäisestä vastauksesta. Olette näköjään ihan tulleet Suomeen Ruotsista tätä varten, joten olette selvästikin tähän taisteluun lähtenyt vakavalla mielellä.

Tässä oli hyvin paljon asioita listattuna, mihin toimiin ollaan ryhtymässä tai ollaan ryhdytty. Varmasti jos nämä kaikki onnistuvat, niin niillä on merkittävä vaikutus tilanteen stabiloimiseen. Tietenkin on tärkeitä, että koko ajan seurataan, tapahtuuko tässä edistystä ja myös yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa pohditaan tätä asiaa, että miten Helsingissä ja Suomessa laajemminkin saadaan työelämä pysymään sellaisena, että siellä on hyvä olla ja se on molemmin puolin reilua. Siinä on varmasti tekemistä. Kiitos tästä vastauksestanne.

1.11.2023

Valtuutettu Otso Kivekäs

Kiitos.

Kiitokset valtuutettu Jalovaaralle olennaisesta ja tärkeästä kysymyksestä. Kuten pormestarin hyvästä vastauksestakin kuuli, sote-alan työvoimapula, joka on akuutti, ei ole vain sote-alan työvoimapula. Meillä on kaupungin hyvin monessa muussakin työvoimapula, ja hyvin monilla yksityisillä yrityksillä on kaupungissa pulaa työvoimasta monella eri alalla.

Taustalla ovat monet valtakunnallisen politiikan epäonnistumiset sekä pitkällä että lyhyellä tähtäimellä. Huoltosuhteemme muuttuu koko ajan heikommaksi, syntyvyys on ollut vuosikausia niin alhaalla, emmekä ole onnistuneet houkuttelemaan tarpeeksi maahanmuuttajia kompensoimaan tätä syntyvyyttä. Meidän vetovoimatekijöitä on ehkä ollut liian vähän. Helsingillä on myös asuntorakentamisen ongelma, ja työllisyyspalveluiden kautta voidaan hakea ratkaisuja.

Kysyn pormestarilta: miten Helsinginä voisimme houkutella enemmän maahanmuuttajia tänne? On hienoa, että meille on pormestari muuttanut tähän maahan naapurimaasta, mutta tarvitsisimme muitakin työntekijöitä.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Asia on erittäin tärkeä ja itse asiassa vaikea, ja just sen takia meidän pitäisi uskaltaa kokeilla radikaalejakin muutoksia muun muassa työajoissa, jolloin esimerkiksi hoivatyön tekijät pystyisivät vuorotyössään yhdistämään nykyistä paremmin perheen arjen, sairaiden lasten hoidon, vanhemmistaan huolehtimiseen ja antamaan ikään kuin työpäivän aikana mielestään oman ammattitaitonsa riittävänä asiakkailleen tai kollegojensa avuksi. Miksi emme voi uskaltaa edes kokeilla kolme- tai neljäpäiväistä työviikkoa, niin että tehtäisiin 3 kertaa 12 tuntia tai 4 kertaa 10 tuntia töitä ja pidettäisiin 4 tai 3 vapaata? Tällöin olisi aikaa levätä, hoitaa perhe, jopa matkustaa, ja väitän, että sairauspoissaolot vähenisi.

Valtuutettu Timo Harakka

Arvoisa puheenjohtaja.

1.11.2023

Olen iloinen, että tämä kyselytunti tulkataan viittomakielelle, mutta myös siitä, että englanninkielisetkin kuulijat kuuntelevat tätä keskustelua. Toivon, että he kokevat olevansa tervetulleita monikulttuuriseen, monimuotoiseen Helsinkiin. Nimittäin sote-alan lisäksi meillä on suuri rekrytointihaaste ja -ongelma tässä Suomen merkittävimmissä startup-kaupungissa. Suomen startup-yhteisö on käytännössä joka kuukausi vaatinut kolmen kuukauden säännön valmistelusta luopumista ja muista maahanmuuton kiristyksistä luopumista, ennen kaikkea tästä pysyvän oleskeluluvan kiristämisestä kielitaitovaatimuksineen. Nyt en ole virittelemässä mitään eduskuntakeskustelua, vaan kysyn: miten Helsinki toimii Helsingin etujen vastaisen toiminnan korvaamiseksi niin, että voisimme houkutella osaajia ja maahanmuuttajia tähän startup-pääkaupunkiin?

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Jalovaaralle tästä kysymyksestä.

Tässä on todella monella sote-alan ammattilaispuolella suuri pula työntekijöistä. Haluan nostaa tähän sosiaalityöntekijät, josta vielä ei ollut puhe. Eli meillä on hyvin akuutti pula sosiaalityöntekijöistä, ja emme ole onnistuneet Helsingissä emmekä muualla siinä, että löytäisimme tarpeeksi sosiaalityöntekijöitä tekemään työtä. Tässä on taustalla asioita, kuten palkat, työhyvinvointi, mahdollisuus vaikuttaa työhön ja tehdä eettisten arvojen mukaista työtä. Tämä tietysti pätee sote-alalla laajemminkin. Meidän on äärimmäisen tärkeätä jatkaa ja tehdä sellainen vakavasti otettava palkkaohjelma, jolla meillä on mahdollista toimia niin, että myös sote-alan työntekijöiden palkkaus kasvaa sillä tavalla, että osaajia saadaan.

Helsingissä asumisen kalleus on erityinen kysymys, ja haluaisinkin kysyä: miten kaupunki toimii sen eteen, että meillä sote-alan ja muutenkin työvoimapula-alojen ihmisillä on varaa olla täällä töissä?

Valtuutettu Sari Sarkomaa

Arvoisa puheenjohtaja.

Työvoimapula on totisinta totta. Se on ollut pitkään, ja me tiedetään, että työvoimapula on kaikilla aloilla. Se korostuu tietenkin erityisesti

1.11.2023

pääkaupunkiseudulla. Erityinen huoli on tietysti sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastusalan työvoimapulasta, ja siinä Helsingin pitää olla esimerkillinen työnantaja ja tehdä kaikkia niitä toimia, mitä pormestari nosti esille.

Mutta on selkeästi ymmärrettävä ja sanottava ääneen, että jotta meidän sosiaali- ja terveydenhuollossa riittää henkilöstö, niin meidän pitää tehdä asioita uudella tavalla. Meidän pitää jakaa työtä, meidän pitää katsoa sellaisia toimia, että ammattilaiset voivat keskittyä koulutuksessa saamaansa osaamiseen ja sitten meillä täytyy olla riittävästi tukitoissa apua ja tukea. Sen lisäksi pitää purkaa byrokratiaa, turhaa kirjautamista.

Kysynkin: onko Helsinki tehnyt toimia? Onko lainsäädäntöesityksiä, joita odotettaisiin maan hallitukselta, jotta voitaisiin uudistaa sitä tapaa, millä me palveluita tuotetaan, jotta henkilöstö riittäisi tuottamaan hyvät palvelut kaikille helsinkiläisille?

Valtuutettu Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos erinomaisesta kysymyksestä ja myös pormestarille erinomaisesta vastauksesta, jossa oli paljon toimenpiteitä, joita juuri nyt tarvitaan.

Sote-alan työvoimapulahan ei ole tullut mitenkään yllätyksenä. Itse olin lähes 15 vuotta sitten THL:ssä töissä nimenomaan kartoittamassa sitä, miten muista EU-maista saataisiin hoitohenkilökuntaa, ja jo silloin oli aivan selviö, että työvoimapula uhkaa Suomea, mutta valitettavasti tässä on tuudittauduttu siihen, että ihmiset automaattisesti haluaisivat tänne tulla, kun me vaan kerromme, että Suomeen voi tulla. Eli aika paljon tarvitaan aktiivisia toimenpiteitä ja tietenkin myös muutoksia työoloihin.

Oli ilo kuulla, että pormestari puhui myös palkkakehityksestä sotessa. Me halusimme pitää sote-uudistuksessa sen Helsingillä, ja sinne tarvitaan ehdottomasti myös jatkossa huolenpitoa tähän palkkakehitysohjelmaan.

Näihin kv-rekryihin liittyen kysyisin: mitä Helsinki tekee siihen, että monikulttuurinen osaaminen, taitava perehdyttäminen, syrjimättömyys

1.11.2023

ovat meidän kilpailuvaltteja ja ihmiset oikeasti tänne pystyvät tulemaan ja asettautumaan työoloihin?

Kiitos.

Valtuutettu Jenni Hjelt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Hoitajapula on vakava erityisesti Uudellamaalla ja siten myös Helsingissä, ja se vaikuttaa potilaiden saaman hoidon laatuun ja oikea-aikaisuuteen. Se vaikuttaa Helsingin mahdollisuuksiin tarjota asukkailleen hyvää ja helposti saatavilla olevaa terveydenhuoltoa. Se vaikuttaa erityisesti hoitajien jaksamiseen työssä. Jatkuvasti tulee hoitajien keskuudesta viestiä siitä, kuinka he uupuu.

Helsingin on työnantajana mahdollista vaikuttaa hoitajien saatavuuteen ja pitovoimaan ja sitä kautta kaupunkilaisten toimiviin terveystalouksiin, mutta se vaatii toki hyvää henkilöstöpolitiikkaa, kilpailukykyistä palkkatasoa ja erilaisia kannusteita ja niiden kehittämistä. Me tarvitaan myös työperäistä maahanmuuttoa palvelujen turvaamiseksi. Tehyn tuoreessa kyselyssä hoitohenkilöstöstä vain 15 % oli sitä mieltä, että ulkomaalaistaustaisen hoitohenkilöstön vastaanottamiseen on panostettu tarpeeksi työpaikoilla.

Haluaisin vielä kuulla: miten Helsinki huolehtii siitä, että ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden on hyvä tulla Helsingissä työpaikoille?

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Kiitän näistä hyvistä jatkokysymyksistä, jotka todella osoittavat, miten hyvin jyvällä me tästä isosta ongelmasta olemme.

Kun kysytään Helsingin kyvystä houkutella tänne muualta maailmasta työntekijöitä, opiskelijoita, startup-yrittäjiä, monia asioita tulee mieleen. Yksi sellainen, jossa teemme hitaasti mutta varmasti työtä kohti parempaa, on englanninkielisten koulu- ja päiväkotipaikkojen lisääminen. Se on asia, jota liike-elämästä meiltä usein toivotaan, ja teemme sen puolesta työtä.

1.11.2023

Meillä on monenlaista koulutusta ja perehdytystä omassa organisaatiossamme niin, että työorganisaationa Helsingin kaupunki muuttuu sel-laiseksi, jossa monista eri taustoista ja äidinkielellä varustetut ihmiset voivat viihtyä ja tehdä hyvää työtä osana meidän organisaatiota.

Kun ajatellaan taas startup-yrittäjiä, hyvin koulutettuja investoijia, mei-dän yhtiömme Helsinki Partners houkuttelee heitä. Meillä on tämä 90 päivää suomalaisena -ohjelma, johon houkutellaan tällaisia avainhenki-löitä, joista jotkut vakavasti harkitsevat tai jopa jäävät Suomeen. Tietysti tärkeä perusasia on se, miten tänne pääsee asumaan, ja kyllä siinä kaikkein tärkein tekijä on se, että koetamme ylläpitää hyvää asuntora-kentamisen vauhtia.

Kun puhutaan pelastajista, jonka muistaakseni myös valtuutettu Sarko-maa otti esille, me olemme edunvalvoneet tätä pelastuskoulun rahoi-tusta. Vaikutamme valtiovaltaan, jotta ammattikoulutuksen paikkoja saataisiin enemmän. Se tukee välillisesti myös maahanmuuttajien työl-listymistä meille. Koitamme myötävaikuttaa, ja varmaan siinä onnistum-mekin, tähän monimuotokoulutukseen ja kielikoulutukseen niin, että myös sellainen, jolla ei ole äidinkieli suomi tai ruotsi, pääsee kohtuulli-sen nopeasti kiinni meidänlaisessa palveluorganisaatiossa tarvittaviin työtehtäviin.

Kaikki nämä asiat on koko ajan meidän työpöydällä. Keskustellaan niistä yhdessä myös pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien kanssa sekä C6-kaupunkien yhteistyössä tässä yhteistyöallianssissa hallituk-sen pääministerin kanssa.

Kiitos.

3.3 Elina Kauppila – luonnon monimuotoisuuden suojeleminen

Valtuutettu Elina Kauppila

Kiitos.

Stansvikissä alkaneet metsätyöt ovat herättäneet paljon keskustelua ja toimintaakin. Kritiikkiä esitetään kaupungin toimettomuudesta luonnon ja sen monimuotoisuuden suojelemiseksi ja kaupunkiluonnon

1.11.2023

tuhoamisen edesauttamisesta. Stansvikin luonto on todella vanhaa ja arvokasta, osittain jopa keskiaikaista. Senkaltaista monimuotoista luontoa tulee suojella kaikkialla, missä sitä vielä on. Alueella on muun muassa yli 400-vuotiaita puita. Koska nämä puut sijaitsevat Helsingissä, juuri näiden puiden ja muun monimuotoisen luonnon suojelu on meidän vastuullamme. Suojelussa ei saa epäonnistua millään teknisellä verukkeella.

Miten kaupunki edistää kaupunkistrategian linjausta siitä, ettei luontoarvoiltaan arvokkaille alueille rakenneta? Entä miten luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ohjelman eli LUMO-ohjelman tavoitteiden edistäminen etenee?

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiitos paljon valtuutettu Kauppilalle erittäin tärkeästä kysymyksestä.

Luonto kaupungissa on varmasti aina ollut tärkeä asia tässä valtuustossa, ja meitä on epäilemättä monia, jotka ovat lähteneet mukaan politiikkaan ja päätöksentekoon juuri luonnon takia. Mutta voi silti varmasti sanoa, että juuri tämän nykyisen valtuuston päättämä strategia on kaupunkiluonnon suhteen kunnianhimoisempi kuin yksikään aiempi.

Siteeraan: "Helsinki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan. Vahvistamme metsäistä verkostoa ja niittyverkostoa. Huolehdimme siitä, että kaikilla helsinkiläisillä on vastaisuudessakin lyhyt matka lähiluontoon. Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa toteutetaan kunnianhimoisesti. Luonnonsuojeluohjelman mukaisesti Helsingin arvokkaimmat alueet suojellaan ja uusi luonnonsuojeluohjelma valmistellaan vuosille -25–34. Kaupungin kasvu vaatii tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteensovittamista. Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Virkistys- ja luontoalueiden metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen on keskeisin tavoite. Uudelleenarvioidaan Stansvikinkallion asemakaava metsäluonnon arvojen näkökulmasta. Rakennus- ja liikennehankkeissa selvitetään aina vaihtoehto säästää mahdollisimman paljon puustoa ja kasvillisuutta."

Työ näiden strategian kaikkien tavoitteiden toteuttamiseksi on käynnissä. Luontotyö ja yhteiset prosessit maankäytön suunnittelun ja

1.11.2023

luontotiedon välillä ovat kehittämisen keskiössä kaupunkiympäristön toimialalla. Strategiassa on laitettu painopistettä nimenomaan siihen, että ne suunnitteluprosessit ja kaavaprosessit, jotka ovat hyvin varhaisessa vaiheessa, kuten kaikki osayleiskaavaprosessit, niin niissä luontoarvot huomioidaan erityisen huolellisesti. Huolellisemmin kuin aikaisemmin. Myös kirjaukset koskien virkistysmetsien hoitoa tai hoitamattomuutta ovat tällä hetkellä valmistelussa. Samoin kirjaus Stansvikin alueen asemakaavan uudelleen arvioinnista.

Olen itse esittänyt tuota kirjausta strategiaan, eikä se keskustelu ollut helppo. Näen, että keskustelu ei ollut vaikea siksi, ettemmekö olisi löytäneet hyvin laajaa yhteisymmärrystä tämän valtuuston ryhmien kesken siitä, että tuo alue on äärimmäisen arvokas. Keskustelu oli vaikea siksi, että on poikkeuksellista tehdä päätös jonkun lainvoimaisen kaavan uudelleenarvioinnista, enkä tiedä, että muissa Suomen kaupungeissa olisi tehty vastaavaa linjausta.

Valtuusto on myös kolmen valtuustoaloitteen pohjalta linjannut ne alueet, jotka eivät ole uudelleenarvioinnin piirissä, ja näillä alueilla käynnissä olevien töiden osalta kaupunkilaiset ovat esittäneet kritiikkiä ja samalla totta kai laajemman puheenvuoron kaupunkiluonnon puolesta. Uskon itse, kun Stansvikin alueen uudelleenarviointi on nyt käynnissä, että tulemme saamaan hyvän ratkaisun, jossa tuosta arvokkaasta metsästä valtaosa säästyy ja se tulee myös muodostamaan yhdessä kartanon alueen ja jo olemassa olevan luonnonsuojelualueen kanssa sellaisen ainutlaatuisen kokonaisuuden, joka tulee säilymään tuleville helsinkiläisille.

Arvokkaiden alueiden osalta myös karttatyö on käynnissä ja loppusuoralla, ja uskon, että päivitetyt, tuoreet luontoarvokartat tulevat osaltaan auttamaan strategian kirjausten toteuttamisessa. Kysymyksessä mainittu luonnon monimuotoisuuden edistämishjelma etenee oikeastaan kaikilla osa-alueillaan, ja sillä on jopa oma verkkosivu, josta toimenpiteiden etenemistä voi seurata. Siellä on paljon yksityiskohtaisia toimenpiteitä, jotka palvelevat kokonaisuutta, kaupunkiluonnon vahvistumista. Ehkä isoimmista toimenpiteistä täytyy mainita nimenomaan se virkistysmetsiä koskeva luonnonhoidon periaatteiden uudelleenvalmistelu, jolla on hyvin suuret mahdollisuudet parantaa luonnon monimuotoisuuden tilaa Helsingissä. Myös uuden luonnonsuojeluohjelman valmistelu on käynnissä. Sen painopisteinä on Östersundomin alueet, joita aikaisemmin ei ole arvioitu Helsingin luonnonsuojeluohjelmissa. Samoin merenalainen luonto ja pienvedet ja niihin kytkeytyvät alueet. Tavoitteena on, että tuon uuden luonnonsuojeluohjelman myötä saavutamme

1.11.2023

Helsingissä Euroopan unionin biodiversiteettistrategian vaatiman vähintään 10 % tason tiukasti suojelluista alueista.

Varmaan moni on jo huomannut sen, että myös hyviä uutisia tulee, kuten se, että näyttää nyt selvältä, että Matokallion arvokas metsäalue säästyy ja jääurheilukeskus löytää sijaintinsa paikasta, jossa se ei uhkaa luontoarvoja.

Kiitos.

Valtuutettu Elina Kauppila

Kiitos.

Stansvikin alue on ollut pitkään jo käsittelyssä, ja niin asukkaat kuin luonnosta kiinnostuneet on haastanut kaavaa. Voisikin kuvitella, että kaupunki olisi toiminut kaikella mahdollisella huolellisuudella sen suhteen. Toisin kuitenkin on. Mä oon siinä käsityksessä, että työt seisauttanut noro eli virtavesityyppi, joka on vesilaissa tiukasti suojeltu, on ollut kaupungin tiedossa jo vuosia. Ennen kuin työt pysäytettiin, noroa ehdittiin vahingoittaa, kun metsätöissä käytettävä monitoimikone ajoi sen poikki.

Samaa ylenkatsetta kaupunki osoittaa esimerkiksi alueella havaittuja lepakkoja ja muita suojeltuja eliölajeja ja luontotyyppejä kohtaan. Näkisin, että kaupunki on tietoisesti jatkanut töitä, joiden on tiedetty tuhoavan ainutlaatuista luontoa. Luontokadon aikana meillä ei ole tähän varaa. Vaikuttaa siltä, että Helsinki hakee aina poikkeusluvan tai on jopa valmis rikkomaan lakia edistääkseen suunnitelmiaan. Kysynkin: miksi kaupunki jatkaa rakentamista jopa pyytäen poliisin virka-apua pitääkseen luonnonsuojelijat poissa, kun alueen luontoarvot ovat tiedossa? Miksi strategiassa kirjattu luontoarvojen vaaliminen jää säännönmukaisesti muiden kirjausten alle?

Valtuutettu Jenni Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Stansvikinkallion metsää tulisi suojella mahdollisimman paljon uudelleenarvioinnin tulosten pohjalta. Samaan aikaan tältä alueelta poistettava rakennusala pitää lisätä muualle Kruunusiltojen raitiotien vaikutusalueelle, jotta jätti-investoinnin kannattavuus ei heikkene. Yhdessä eri

1.11.2023

puolueiden kanssa kaupungin strategiassa sopimamme Stansvikinkallion uudelleenarviointi on täysin ainutlaatuinen prosessi, jollaista ei ole tehty Helsingissä aiemmin. Sen myötä suurin osa Stansvikin metsästä on vielä mahdollista säilyttää.

Viime viikolla käynnistyneissä hakkuissa on kyse tien rakentamisesta muun muassa uudelle koululle. Koulun valmistumista ajallaan Laajasalon lapsille lautakunnan enemmistö piti tarpeellisena katusuunnitelmaa hyväksyttäessä. Noron löytyminen alueelta on uusi käänne. Helsingin toiminnan pitää olla ennakoitavaa. Luontoarviot pitää saada ensimmäisellä kerralla oikein. Kiitän Stansvikin tapauksessa aktivoituneita kaupunkilaisia runsaasta palautteesta. Useisiin rikosilmoitukseen johtaneen Helsinki-mainoskampanjan osalta totean, että paikallispoliitikkojen maalittaminen ei edistä Helsingin luonnonsuojelua.

Kiitos.

Valtuutettu Amanda Pasanen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tällä viikolla ja viime viikolla kuvat satavuotiasta kaadetuista puista Stansvikissä on vetäneet tosi monet meistä surullisiksi. Stansvikinkallion alueen suunnittelussa on ollut aika monia ja vaiherikkaita käännteitä, mutta niistä tärkein on meillä vielä edessä. Nimittäin alueen rakentamissuunnitelmien uudelleenarviointi metsäluonnon näkökulmasta.

Me ollaan kaikki täällä yhdessä oltu päättämässä siitä poikkeuksellisesta menettelystä, että Stansvikinkallion kaava avataan uudelleen ja rakentamissuunnitelmia arvioidaan metsän kannalta. Tämä menettely on äärimmäisen poikkeuksellinen, kuten apulaispormestari nosti esiin, mutta niin on aluekin. Stansvikin metsät ovat vanhoja ja monimuotoisia, ja tällaisia alueita on Suomessa enää häviävän vähän jäljellä. Siksi on mielestäni todella hienoa, että helsinkiläiset ovat nousseet puolustamaan vanhoja metsiä ja luonnon monimuotoisuutta. Toivon tällä olevan vaikutusta siihen, minkälaisen kaavan me lopulta sitten hyväksymme Stansvikinkalliolle, sitten kun se tulee meille päätettäväksi.

Valtuutettu Jenni Hjelt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

1.11.2023

Tässä valtuutettukollegat ovat nostaneet niitä asioita esiin, mitä ajattelun itse nostaa. Esimerkiksi valtuutettu Pajunen edellisessä puheenvuorossaan liittyen Stansvikin läheisen koulun rakentamiseen ja katu-
töiden tarpeellisuuteen. En itse ollut eilen läsnä kaupunkiympäristölautakunnassa, mutta ymmärsin paikalla olleiden viesteistä sen, että viimeksi viime viikolla Stansvikin alueella on luontoasiantuntija käynyt kat-
somassa työalueella, että onko muutoksia kaavoituksen aikana tehtyihin luontohavaintoihin, ja silloin esimerkiksi tätä noroa ei ole löydetty. Se on tosiaan nyt tullut yllätyksenä. Todella valitettava asia, että näin on käynyt, mutta nyt ne työt ilmeisesti osin siellä on keskeytyksessä.

Jaan myös ajatuksen siitä, että kun Stansvikinkallion kaava uudelleen tarkasteltuna tulee käsittelyyn, niin meidän pitää huolella pohtia, mimmaisia päätöksiä tehdään niin rakentamisen kuin luontoarvojen näkökulmasta.

Valtuutettu Kimmo Niemelä

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Metsän arvo ja katusuunnitelman tarpeellisuus tulisi miettiä kokonaisuutena ennen uudelleenarvioitavan kaavan vahvistamista. Ei niin, että metsään rakennetaan katu varmuuden vuoksi ennen voimassa olevaa kokonaiskaavaa. Lainvoimaisen kaavan mukaiset rakennukset tarvitsevat myös kadut, mutta tämänhetkisen suunnitelman mukaan kadut vietään pitkälle metsään ohi talojen ja jopa rantaan asti. Stansvikinkallionkadun sisäpuolella on vain kaksi tonttia, joista toisen on varannut ATT eli kaupunki itse ja toinen on varaamatta. Näiden tonttien rakentamatta jättäminen säästäisi paljon metsää luontoarvoiltaan rikkaalla alueella.

Metsällä on tutkittu olevan paljon terveysvaikutuksia niin fyysiseen kuin psyykkiseen terveyteen. Lähimetsien säästäminen tukee liikkumista ja mielenterveyttä näiden kasvavien sote-menojen aikana. Tällä on myös rahallista arvoa merkittävästi kaiken muun arvon lisäksi.

Valtuutettu Mai Kivelä

Puheenjohtaja.

Valtuuston edessä on ollut tänään paljon kaupunkilaisia puolustamassa Stansvikin ainutkertaista metsää. Kävin juttelemassa heidän kanssaan, ja he puhui siitä, kuinka kaupunki nimenomaan ei noudata omaa

1.11.2023

strategiaansa eikä vieläkään arvosta luontoa tavalla, jolla sitä pitäisi arvostaa. He kritisoivat esimerkiksi sitä, että luontokartoituksia ei tehdä tarpeeksi hyvin ja että tuntuu, että ei ole aidosti sitouduttu biodiversiteettitavoitteisiin. Heidän mielestä monisatavuotisten puiden kaato on häpeällistä toimintaa. Näen, että mielenosoittajat ovat oikeassa. Stansvikin kaavaa ei olisi pitänyt alun perinkään hyväksyä, ja sen takia me vasemmistossa vastustimme tätä kaavaa, silloin kun se täällä valtuustossa hyväksyttiin – valitettavasti ainoana ryhmänä. Muistan, kuinka jo silloin jouduin olemaan vapaaehtoisin kartoittajiin yhteydessä, koska he tuotti alueesta tietoa, jota kaupunki ei ollut itse tuottanut.

Nyt täällä kaiken huipuksi on ilmeisesti rikottu takia, kun tätä vesilain suojelemaa noroa on vahingoitettu. Kysyisin: miten luonnonsuojelu voi olla sillä tasolla, että me joudutaan täällä pohtimaan, toteutuuko edes lainmukaisuus?

Valtuutettu Laura Kolbe

Kiitoksia.

Suomea pidetään, ehkä syystä, jollakin tavalla metsäänsä rakastavana kansana, ja joka kerta kun näitä lähiluontokamppailuja käydään, syntyy aika vakava epäily siitä, että emme ole sellaisia. Olisi hienoa, jos meillä olisi tämmöinen japanilaistyyppinen ajattelu, että niillä puillakin ja sillä luonnolla voi olla sielu, jota täytyy kunnioittaa, ja sen takia rakentaminen ja kaavoitus lähtisi ikään kuin tämmöisestä esteettisestä ajattelusta.

Toinen asia, mikä tässä tekee surulliseksi, ja vuosia oon seurannut näitä prosesseja, on jonkinlainen kyvyttömyys meillä kaupunkikoneistona kommunikoida ja ottaa vastaan ihmisten, asukkaiden rakkaus lähiympäristöönsä. Mietin, voisiko vastaisuudessa jollakin tavalla kaupunkisuunnitteluun saada mukaan tämmöisen esteettisen komponentin, ettei se olisi aina tätä luontoromantiikka vastaan hyöty -ajattelu, vaan että me löydettäisiin jonkinlainen kommunikatiivinen taso, jotta saataisiin tämä emotionaalinen tunne voimakkaammin huomioon myös siihen, kun se kaavoitusprosessi alkaa. Tiedetään, että se lopputulos on vastakkainasettelu. Hienoa, jos tässä päästään nyt eteenpäin. Tämä on ollut tärkeä, mutta kivulias prosessi.

1.11.2023

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä strategian mukaisessa työssä kaupunkiympäristön toimialalla on itse asiassa ollut meneillään nimenomaan prosessimuutoksia siinä, että kuinka sellaisissa tapauksissa, joissa suunnitelmilla on jo ikää tai niiden pohjalla olevat inventoinnit on vanhempia, että minkälaisia ikään kuin lisäinventointeja tehdään ja miten pidetään systemaattisesti kirjaa siitä, mitä myös säädosmuutoksia on tapahtunut. Tällaiset ikään kuin systemaattiset prosessimuutostarpeet ovat tietenkin nyt erittäin ikävällä tavalla ajankohtaistuneet nimenomaan kuluneella viikolla.

Tässä viitattiinkin eiliseen lautakunnan kokoukseen, jossa saatiin selvitystä tilanteesta, ja ainakin itse tulkitsin, että toimialalla ollaan äärimmäisen pahoillaan siitä, että ollaan tällaisessa tilanteessa, että työt on ollut käynnissä, ja sitten kuitenkin siellä ollaan nimenomaan menty hyvin lähelle sitä vesilain suojaamaa noroa.

Tällä hetkellä tietenkin tämä perkaaminen, ei noron vaan itse tapahtumasarjan perkaaminen, on käynnissä. Siellä käydään läpi sitä, miten tällaiseen virheeseen on päädytty ja käyty läpi dokumentaatiota ja sitä, että miksi näin on käynyt. Tietenkin tällä läpikäynnillä tulee olemaan laajempia vaikutuksia siihen, minkälaisia toimintatapoja on. Eilen lautakunnassa myös käytiin keskustelua siitä, että itse ainakin ajattelen, että tässä poikkeusluvan hakeminen ei ole se vaihtoehto, vaan täytyy löytää sellaiset ratkaisut, että tämä noro pystytään suojelemaan.

Sitten ehkä laajemmin kaiken kaikkiaan tähän tilanteeseen, mihin myös valtuutettu Kolbe viittasi. Helsingissä kaiken kaikkiaan luontohan on monimuotoista ja arvokasta, ja esimerkiksi metsäluonnon osalta poikkeuksellisenkin arvokasta. Se liittyy osittain siihen, että kaupungit tyyppillisesti on perustettu paikoille, jotka lähtökohtaisesti ovat jo hyvin monimuotoisia. On hakeuduttu sellaisille alueille, joissa monet eri luontotyyppit kohtaa, ja se näkyy Helsingissäkin.

Tosiasiassa ehkä tietenkin isompi syy siihen, minkä takia meidän luonto on niin poikkeuksellisen arvokasta, löytyy siitä kokonaisuudesta, että suomalaiset metsät on erittäin intensiivisen metsätalouden kohteena, ja meillä on valtava määrä uhanalaisia metsälajeja. Miksi niitä löytyy Helsingistä? No siksi, että meillä ei ole talousmetsää. Meidän metsät, vaikka niitä onkin jonkin verran hoidettu virkistysmetsinä, niin ne on hyvin vanhoja ja monimuotoisia. Ajattelen, että tässä tavallaan näkyy myös se kontrasti siitä suomalaisesta raa'asta metsätaloudesta, joka

1.11.2023

on asettanut meidän metsälajiston niin uhanalaiseksi. Ja koska meillä Helsingissä taas sitten sellaisia rajuja toimenpiteitä ei ole tehty, niin meillä metsät on sellaisia, että siellä näitä arvoja todella on.

Ajattelen, että meidän nykyisenkin strategian, kaupunkilaisten aktiivisuuden, sen itse kriisin, missä me ollaan, biodiversiteettikriisin, nämä kaikki yhteensä muodostaa sellaisen vahvan voiman, joka tulee ohjaamaan meidän rakentamista ja sitä asuntotarvetta, joka meillä jatkuvasti on – tänäkin vuonna väkiluku on kasvanut 9 000 ihmisellä – sellaisiin paikkoihin, että me suunnataan sitä vielä entistä enemmän jo rakennettuun ympäristöön. Itse luotan siihen kompasteluista huolimatta, että meillä on 2050 vähintään yhtä arvokas ja monimuotoinen luonto kuin tälläkin hetkellä.

Kiitos.

248 §

Esityslistan asia nro 6

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN KULTTUURI- JA KIRJASTOJAOSTON JÄSENEN VALINTA

Valtuutettu Titta Hiltunen

Kiitos, puheenjohtaja.

Esitän, että valitaan kulttuuri- ja kirjastojaostoon jäseneksi Otto Kylmä.

Kiitos.

1.11.2023

252 §

Esityslistan asia nro 10

VALTUUTETTU PETRA MALININ ALOITE SAAMELAISLASTEN JA ROMANILASTEN HYVINVOINNISTA

Valtuutettu Petra Malin

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kiitos tästä vastauksesta aloitteeseeni.

En itse voi väittää olevani romani- tai saamelaisasioiden asiantuntija. Tein tämän aloitteen viime keväänä, koska osallistuin lapsiasiainvaltuutetun järjestämään tilaisuuteen romani- ja saamelaislasten oikeuksiin ja hyvinvointiin keskittyvistä selvityksistä. Näissä selvityksissä on kuultu lapsia ja nuoria, ja tässä tilaisuudessa esitettiin toivomus, että päättäjät eri päätöksenteon tasoilla veisivät eteenpäin selvityksissä esitettyjä toimenpiteitä.

Meillä Helsingissä on erityinen vastuu romani- ja saamelaislasten ja nuorten hyvinvoinnista ja oikeuksista. Helsinki on monen romani- ja saamelaislapsen ja -nuoren koti. Helsinki on viimeisimmän tilastotiedon mukaan Suomen viidenneksi suurin saamelaiskylä. Selvityksissä esitetyt toimet ovat myös helsinkiläisten lasten ja nuorten osalta usein niminomaan Helsingin vastuulla. Näiksi toimiksi ehdotetaan muun muassa saamelaislasten luontosuhteen tukemista, romaniperheiden hyvinvoinnin tukemista, tiedon lisäämistä niin saamelaisista kuin romaaneista kouluissa ja eri tiedotuskanavissa syrjinnän vähentämiseksi, saamen kielten ja romanikielen oppimisen ja kielen käyttämisen tukemista, saamenkielisiä oppimateriaaleja ja vapaa-ajan toimintaa, oppilaan ohjaukseen panostamista romanilasten pohtiessa jatko-opintoja ja ammatinvalintaa sekä saamelaislasten ja romanilasten säännöllistä kuulemistä heidän oikeuksiensa toteutumiseen liittyvissä asioissa. Romanikielen opettajia on ollut valitettavan vaikea saada, ja mielelläni kuulisin, mikä tilanne siinä on.

Vastaus aloitteeseen on huolellinen, ja monia asioita toteutetaan jo nyt. On kuitenkin tärkeää, että teemme vielä lisää. Laajempien syrjinnän ja rasmin vastaisten toimien lisäksi Helsingillä on vastuu huomioida niminomaan romani- ja saamelaislasten ja -nuorten erityinen tilanne.

1.11.2023

Aloitteen käsittelyn aikana kasvatusta- ja koulutuslautakunta korosti tarvetta saamelaiskulttuuria koskevan tietoisuuden lisäämiselle kasvatuksessa ja opetuksessa kattavasti ja kehotti toimialaa kuulemaan saamelaisyhteisöä tietoisuuden lisäämisen tavoista. Sotepe-lautakunta näki tärkeänä, että toimialalla lisätään edelleen tietoisuutta saamelais- ja romanikulttuureista ja kiinnitetään huomiota saamelais- ja romanilasten ja -nuorten yhdenvertaiseen kohteluun. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kehotti toimialaa edistämään romanilasten ja -vanhempien yhteistä vapaa-ajan toimintaa. Luotan ja uskon, että toimialat huomioivat nämä lausunnot.

Romaani- ja saamelaislasten ja -nuorten oikeuksien ja hyvinvoinnin edistäminen on meidän jokaisen asia. Yli toimiala- ja puoluerajojen. Tässä työssä on hyvin tärkeää kuulla romani- ja saamelaisyhteisöjä ja erityisesti niitä asian parhaita asiantuntijoita eli romani- ja saamelaislapsia ja -nuoria.

Kiitos.

Nuorisoneuvoston edustaja Nella Salminen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Ihmisoikeudet kuuluvat jokaiselle lapselle yhdenvertaisesti. Helsingissä on merkittävän suuri romaniväestö, minkä takia pidän tätä aloitetta erittäin tärkeänä ja ajankohtaisena. Vähemmistöryhmään kuuluvalla lapsella tulee olla oikeus harjoittaa omaa kieltään ja kulttuuriaan ilman pelkoa syrjinnästä tai kiusatuksi tulemisesta. Romanilapsista 92 % kertoi haluavansa oppia romanikieltä tai oppia sitä lisää, minkä takia todella toivon, että romanilasten oikeus omaan kieleen taataan ja saamme Helsinkiin romanikielen opettajan.

Romanilasten oikeuksien heikko toteutuminen ei kuitenkaan rajaudu pelkästään vähäisiin mahdollisuuksiin opiskella omaa äidinkieltään. Lapsiasiavaltuutetun erittäin tärkeästä selvityksestä liittyen romanilasten hyvinvointiin ja oikeuksiin tulee ilmi, että yleisin vastaus siihen, minkä takia romanilapset kokevat surullisen tunteen, on kiusaus, syrjintä ja rasismi. Romanilapset kohtaavat selvityksen mukaan huomattavasti useammin syrjintätilanteita verraten yleisiin kouluterveyskyselytuloksiin. Romanilapsi toteaa kyselyssä: "Koulussa poika kuristi minua, koska vihasi romaneja." Väkivalta, kiusaaminen ja syrjintä voivat pahimmassa tapauksessa jättää jäljen lapsen koko elämän ajaksi, ja

1.11.2023

ilman välitöntä puuttumista kiusaamistilanteiden annetaan jatkua vaarantaen lapsen turvallisen kehityksen.

”En esimerkiksi viittaa koulun tunneilla niin useasti kuin haluaisin. Haluan olla näkymätön.” Nämä ovat romanitaustaisen lapsen sanoja selvietyksessä. Lapsista noin puolet kokivat, ettei heidän kokemaansa syrjintään ole puututtu mitenkään, ja niistä puututuista tilanteista 26 % lapsista koki, ettei siitä puuttumisesta ole ollut mitään hyötyä. Lasten toive siitä, että opettajat ottaisivat heidät tosissaan niin opiskelun kuin syrjintätilanteiden suhteen kuuluu lapsen perusoikeuksiin, ja on surullista kuulla, että tällaista joutuu edes joku lapsi Helsingissä ja Suomessa vaatimaan.

Päätäjät tässä salissa ovat vastuussa siitä, että lapsen oikeudet toteutuvat jokaisen lapsen kohdalla. Lapsen tehtävä on oppia, leikkiä ja kasvaa eikä puolustaa perusoikeuksiaan. ? myös tutkimuksiin verrattuna keskimääräistä harvemmallalla romanilapsella on jokin harrastus. Tähän vaikuttaa muun muassa harrastusyhteisössä esiintyvät ennakkoluulot. Jokainen ihminen toivoo varmasti, että hänet kohdataan yksilönä. Valitettavasti tässäkin edistyksellisessä kaupungissa romaninuoriin kohdistuvat stereotyyppiä rajoittavat lasten kasvua ja kehitystä. Romaninuoret ehdottavat monia keinoja hyvinvointinsa ja oikeuksiensa toteutumisen edistämiseksi: tiedon lisääminen romanikulttuurista, yhteiset kohtaamiset romanilasten ja pääväestön välillä sekä lapsuuden ja nuoruuden nivelvaiheen tukeminen. Nämä keinot ovat konkreettisia, mutta valitettavasti harva selvityksen romanilapsista osasi vastata, missä asioissa heidän mielipiteellään on todellinen vaikutus.

Nyt kuitenkin meillä on ajankohtaista tietoa itse romani- ja saamelais-taustaisten lasten oikeuksista Suomessa. Se on teistä päättäjistä kiinni, miten näihin osin hälyttäviin tuloksiin reagoidaan. Onneksi kuitenkin moni romaninuori koki, ettei yhteiskunta ole uhka eikä oma kulttuuri ole este toiveille ja tavoitteille. Toivon, ettei tämä tule muuttumaan Suomessa tai Helsingissä.

Kiitos.

Nuorisoneuvoston edustaja Saara Helo

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

On todella tärkeää, että jokainen lapsi ja nuori pystyy kokemaan itsensä yhdenvertaiseksi ja tärkeäksi osaksi omaa yhteisöä ja

1.11.2023

yhteiskuntaa, ilman että joutuu kokemaan pelkoa esimerkiksi oman kulttuurin ja kulttuuriperinnön katoamisesta tai joutuu kokemaan kiu-
saamista tai syrjintää esimerkiksi omassa koulussaan. Lasten ja nuor-
ten kasvu- ja opiskelupolun tukeminen on myös ensisijaisen tärkeää.
Yhdenvertainen ja kulttuurisen taustan huomioon ottava avun saanti
erilaisissa palveluissa sekä työllistymis- ja opiskelumahdollisuuksien
tukeminen muodostavat tärkeitä pilareita lasten ja nuorten elämään.

Lapsiasiavaltuutetun selvityksessä saamelaislasten hyvinvoinnin ja oi-
keuksien toteutuksessa lapsilta on kysytty, mikä heitä pelottaa. Vas-
tauksena oli muun muassa hämähäkit, rosvot ja korkeat paikat. Use-
ampi lapsista oli kuitenkin nostanut pelottavaksi asiaksi saamelaisten
tulevaisuuden ja kulttuurin sekä kielen katoamisen. 14–17-vuotiaiden
lasten ja nuorten suurimman pelon ei kuuluisi olla se, onko tulevaisuu-
dessa enää mahdollista puhua omalla kielellään tai näkykö oma kult-
tuuri enää millään tavalla arjessa.

Selvityksessä lapset olivat myös erityisesti toivoneet, että saisivat
oman kielensä opetusta. He pysyisivät myös ylläpitämään omaa kieli-
taitoaan. Kielen opiskelun mahdollistaminen on yksi tärkeimmistä kei-
noista, joilla erilaisten kulttuurien säilymistä voidaan edistää myös Hel-
singissä.

Selvityksen toimenpiteissä oli mainittu myös muun muassa tiedon li-
sääminen saamelais- ja romanikulttuureista. Kyseisen aloitteen toimen-
piteissä Helsingin osalta oli mainittu useampia tapoja, joilla esimerkiksi
varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa molemmista kulttuureista
pyritään tiedottamaan niiden omina kansallispäivinä. Tietoisuuden li-
sääminen eri kulttuureista esimerkiksi kirjastoissa kansallispäivän yh-
teydessä on ihan kohtalainen tapa levittää informaatiota, mutta eri kult-
tuurien tiedostamisen ei pitäisi olla sidottu vain yhteen päivään vuo-
dessa.

Toivon syvästi, että näitä lapsiasiavaltuutetun selvityksessä esiin nos-
tettuja toimenpiteitä aletaan myös toteuttamaan omalta osaltaan Hel-
singissä ja toimenpiteiden toteutuksessa kuullaan myös saamelais- ja
romanitaustaisia lapsia ja nuoria.

Kiitos.

Apulaispormestari Johanna Laisaari

Arvoisa puheenjohtaja.

1.11.2023

Olen äärimmäisen iloinen tästä keskustelusta, ja kiitän valtuutettu Malinia.

Todettakoon, että tämä selvitys on tehty osana kansallista lapsistrategiaa, jonka pääsihteerinä toimin, kun tämä selvitys tehtiin YK:n lapsen oikeuksien komitean pyydettyä Suomelta selvitystä näistä teemoista. Tämä selvitys toteutettiin yhteistyössä lapsiasiavaltuutetun toimiston kanssa. Eli voin sanoa, että pidän erittäin tärkeänä, että näitä asioita Helsingissä edistämme.

Yhdenvertaisuus on lakisääteinen velvoite, ja lainsäädäntö velvoittaa, että asiakkaan palvelu, esimerkiksi hoidon tarpeen arviointi, laaditaan yksilölliset tarpeet huomioiden. Kaupunkia ohjaa lainsäädännön lisäksi kv-sopimukset ja meidän strategia. Eli kaikkien ihmisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät suunnitelmat ja ohjelmat on kaupungissa huomioitava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan näkökulmasta tämä aloite on tosiaan tärkeä ja liittyy erityisesti koulutusta koskevien toimenpiteiden osalta toimialalla tehtävään työhön ja sen kehittämiseen. Toimialalla tunnustetaan pääkaupunkiseudulla asuvien romanien ja saamelaisien tarpeet kulttuurinsa ja kielensä elinvoimaisuuden säilyttämiseen sekä oikeuksiensa ja hyvinvointinsa edistämiseen. Nimenomaan toimialoilla edistetään edelleen tietoisuutta saamelais- ja romanikulttuureista ja kiinnitetään huomiota saamelais- ja romanilasten ja -nuorten yhdenvertaiseen kohteluun osana yleisiä kaikille suunnattuja palveluja, kuten neuvola-palveluja ja koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa. Siellä huomioidaan lapsen ja nuoren yksilölliset, kulttuuriset erityistarpeet.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala käynnisti vuonna 2019 romanioppijoiden tuen verkoston, jossa tehdään yhteistyötä romanitoimijoiden kanssa. Mukana on toimijoita aluehallintovirastosta, Suomen diakoniaopistosta, Romako-hankkeesta ja kaupungin eri toimialoilta. Noin puolet verkoston jäsenistä ovat itse romanitaustaisia. Toimialalla kehitetään parhaillaan malleja, joilla huoltajien osallisuutta kasvatuksen ja koulutuksen työhön saadaan vahvistettua, ja lisäksi romanioppijoiden tuen verkosto on järjestänyt romanivanhemmille vanhempainiltoja, jossa on tuettu vanhempien kykyä auttaa nuoria heidän koulupolullaan. Kasko on myös tehostanut yhteydenpitoa ja yhteistyötä romanijärjestöjen kanssa ja toteuttanut romanipoliittisen ohjelman 2023–2030 toimenpidesuosituksia.

Saamelaislasten osalta: kaupunki ottaa saamelaislapset ja -nuoret huomioon kasvatuksen ja koulutuksen järjestämisessä. Päiväkoti

1.11.2023

Susannassa on pohjoissaamenkielinen ryhmä 1–5-vuotiaille lapsille, ja Pasilan peruskoulussa on pohjoissaamenkielinen esi- ja perusopetuksen ryhmä. Tähän mennessä kysyntä saamenkielisille ryhmille ei ole kuitenkaan ollut kovin suurta, että uusien ryhmien perustamista olisi tarvinnut suunnitella.

Ratkaisuna opettajan vaikeaan saatavuuteen on esimerkiksi saamen kielten etäopetus, jota tuottaa Utsjoen kunta. Tänäpä on juuri allekirjoitettu tämä sopimus, ja tähän Helsingin peruskoulujen ja lukioiden opiskelijat voivat sitten osallistua. Myös lukio-opintojen lopussa on mahdollista suorittaa saamen ylioppilastutkinto.

Saamenkielisten ryhmien kaltaisten verkostojen kautta saamelaislapsia kyetään osallistamaan heitä koskevien päätösten yhteydessä. Helsinki on tällä strategiakaudella sitoutunut aktiivisesti edistämään osallisuutta lasten ja nuorten arjessa. Tavoitteena on tosiaan, että jokainen lapsi ja nuori kokee osallisuutta ja lasten ja nuorten ääni kuuluu monipuolisesti kaupungissa.

Todettakoon, että itse toivon, että mahdollisimman moni tutustuu tähän lapsiasiavaltuutetun tekemään selvityksen. Siellä nimenomaan hienosti nostettiin esiin nuorisoneuvoston jäsenien puheenvuoroissa lasten omia näkemyksiä ja kokemuksia, joita sinne on suoraan kirjattu.

Kiitos paljon.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on tyypillinen vasemmistoliittolainen niin sanottu hyvän tahdon aloite parhaasta päästä. Erityisen positiivisena pidän tietoisuuden lisäämistä saamelaisten ja romanien kulttuurista. Tämä tietoisuuden lisääminen on yleensä hyvä tapa vähentää syrjintää ja ennakkoluuloja, olipa kyse etnisyydestä, uskonnosta tai erilaisista mielipiteistä. Tieto auttaa suhtautumaan toisiin tietoon perustuen ja kunnioittaen, ei ennakkoluuloihin perustuen ja etäisyyttä pitäen.

Kiitos.

1.11.2023

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä kanssavaltuutetut.

Jäin hämmentyneenä kuuntelemaan valtuutettu Ebelingin puheenvuoron alkua, että oliko se positiivinen vai negatiivinen, mutta en nyt sen enempää ota siihen puheenvuoroon kantaa.

Tämä aloite on todella tärkeä, ja kuten jo aiemmissa puheenvuoroissa on todettu, niin siihen on hyvin perusteellisesti ja hyvin vastattu. Muutama asiaa olisin kuitenkin halunnut vielä tässä nostaa esille, joita ei tuossa vastauksessa ole käsitelty. Pitää muuten kiittää myös nuorisovaltuutettuja: aivan erinomaisia puheenvuoroja. Sellaisia puheenvuoroja, joita toivoisi tältä salin puoleltakin käytettävän paljon tässä asiassa.

Olisi halunnut pormestarilta kysyä sitä, että tässä vastauksessa ei juurikaan puhuta vanhempien työllistymisestä. Romanien työllistyminen on haasteellista. Diakonia-ammattikorkeakoulun yhteydessä toimiva Romako-hanke teetti noin vuosi sitten kyselyn, jossa työnantajilta kysyttiin suhtautumista romanien palkkaamiseen. 5 % työnantajista kehtasi jopa myöntää, että he eivät palkkaisi lainkaan romania töihin. Aivan käsittämätöntä minun mielestäni. Syrjintää, jota ei pitäisi missään tapauksessa olla eikä missään.

Orpon hallitus on hyvin voimakkaasti – ja sinänsä ihan oikein – pyrkinyt kannustamaan siihen ja erilaisin toimin pakottaakin ihmisiä siirtymään esimerkiksi kotityöstä kodin ulkopuolelle töihin tulevina vuosina. Työllistyminen on todella tärkeää, mutta monesti työllistyminen ei ole kiinni ihmisestä itsestään. Romanien kohdalla se on varsin usein juuri näin. Saanko siirtyä puhujapönttöön jatkamaan?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Pyydän uuden puheenvuoron.

Valtuutettu Mika Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Siis totta kai tämä oli hyvin positiivinen puheenvuoro. Kun meillä yleensä täällä valtuustossa on sellainen ikävä tapa, että kun tyypitellään, on tyypillinen vasemmistolilainen tai tyypillinen

1.11.2023

perussuomalainen tai muuta, ja toinen puolue käyttää, niin usein sitä käytetään semmoisena halventavana ja alaspainavana. Minusta on parempi, että joskus... Tai haluan välillä sanoa tällä tavalla positiivisesti sen, että jollakin puolueella on tyypillisesti hyviä nostoja tähän suhteeseen, ja minusta tämä on yksi niistä parhaista päistä.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos oikein paljon sekä keskustelijoille että erityisesti nuorisovaltuutetuille tästä erittäin hyvästä keskustelusta. Kiitos myös näistä kauniista sanoista salin toiselta reunalta.

Kuten omassa puheenvuorossani alussa sanoin, niin tämä on varmasti semmoinen teema, joka onneksi meitä yli puoluerajojen ja toimialarajojen, ymmärrämme, kuinka tärkeästä asiasta on kyse, ja että meidän kaikkien vastuulla on tätä edistää. Tosiaan oon hyvin iloinen, että nuorisovaltuutetut omissa puheenvuoroissaan erityisesti nosti tätä nuorten ja lasten näkökulmaa esiin. Toivon, että kun näitä toimia tässä kaupungissa edistetään, niin jatketaan lasten ja nuorten kuulemista sellaisella tavalla, mikä heille on paras ja hyvä tapa. Kiitos oikein paljon tästä keskustelusta.

Vielä kysyisin, koska tässä oli vähän hässäkkää, ja en ole aivan varma, vastattiinko tähän romanin kielen opetusasiaan, että onko siitä lisätietoa.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Jatkan äskeistä puheenvuoroa. Olisin halunnut pormestarilta kysyä, miten Helsingin kaupunki, onko meillä ihan tietoisesti tehty jotain sen eteen, että meidän työnantajapolitiikka olisi mahdollisimman vähän syrjivää tai ei syrjivää lainkaan. Nimenomaan kysyn tätä nyt romanien näkökulmasta.

Osalla romaninuorista on vaikeuksia saada myös TET-harjoittelu- paikka. Romako-hankkeessa on havaittu tämä ongelma, ja siellä on tehty tällainen työnantajapoli, johon voi työnantajat ilmoittautua nimenomaan siinä, että he suhtautuu myönteisesti erilaisuuteen ja eivät

1.11.2023

syryi millään perusteella. Helsingin kaupunki kaupunkina ei käsitykseni mukaan ole siinä. Meidän eri toimialat on osa mukana, mutta esimerkiksi Espoon ja Vantaan kaupunki on kaupunkina ilmoittautunut tänne pooliin. Olisin kysynytkin, että onko näin, että Helsingin kaupunki kaupunkina ei ole mukana ja miksi, jos ei ole.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi otti esiin tärkeän seikan. Sen verran laajenan tätä keskustelua myös muihin vähemmistöihin. Olen omassa duunissani törmännyt siihen, että ihminen, joka ei välttämättä omaa sukunimeä nen-päätteisellä ilmaisulla, saattaa jäädä useinkin ilman työharjoittelupaikkaa. Oon törmännyt sellaiseen tulemaan, että on haettu yli kymmentä työharjoittelupaikkaa, ja työnantaja ei tähän ole suhtautunut myönteisesti. Tämä on tietysti laaja ongelma, etenkin yksityisellä puolella, mutta toki tämä on varmasti sellainen kohta, mihin myös Helsingin kaupungilla tulee kiinnittää huomiota.

Toki uskon ja toivon, että Helsinki hoitaa nämä paremmin, mutta kehoitaisin työnantajia tarttumaan tilaisuuteen. Samalla monesti taas vedotaan siihen, että ihmiset ei välttämättä ole aktiivisia työnhaun suhteen, ja tässä jälleen kerran nähdään taas toinen näkövinkkeli tähän asiaan. Eli kehotan ottamaan työvoimaa vastaan, kun sitä tarjotaan, ja mistä se muusta lähtee kuin työharjoittelusta.

Oon näihin ennakkoluuloihin toki törmännyt omassakin työhistoriassani, mutta ehkä nämä on jo hieman tasaantuneet, mutta tuntuu että löydetään aina joku ikään kuin yleisö, kenelle osoittaa tätä ennakkoluuloa.

Apulaispormestari Johanna Laisaari

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tosiaan tilanne on edelleen sama, niin kuin siinä vastauksessa on, että ei ole tällä hetkellä romanin kielen opettajaa Helsingin kaupungilla. Tämä saamen kielen opettaja, niin kuin totesin, on ratkaistu nyt tällä etäopetuksella.

Kiitos.

1.11.2023

253 §

Esityslistan asia nro 11

VALTUUTETTU MIRITA SAXBERGIN ALOITE SÄHKÖAUTOJEN LATAUSPALVELUOPERAAATTORIN VALINNAN VAPAUTTAMISESTA

Valtuutettu Mirita Saxberg

Kiitoksia aloitevastauksesta ja kiitos kaikille 24:lle aloitteen allekirjoittaneelle valtuustokollegalle.

Puutemme nyt ajankohtaiseen ja tärkeään asiaan, sillä yhä useampi meistä ajaa ekologisella sähköautolla – tai ainakin haluaa ajaa sellaisella. On kaikkien etu, että kaikissa latausratkaisuissa käytettävä latausoperaattori voidaan valita vapaasti. Nykyisellään tämä ei ole mahdollista. Tämä siksi, että Helen on yhteistyössä Liikennevirran kanssa voittanut tähän mennessä tehdyt kilpailutuskierrokset. Helsingissä on siis yksi toimija dominoivassa asemassa muihin nähden. Tämä ei ole tietenkään toivottu eikä kestävä olosuhde, ja tämä johtuu kilpailutuksen kriteereistä. Ei siitä, että muita palveluntarjoajia ei olisi tai siitä, että kilpailutus olisi tehty väärin, vaan niistä kriteereistä.

Ilahdun, että tässä päätösesityksessä todetaan selvitettävän mahdollisuutta monipuolistaa julkisten latauspalvelutarjoajien valintaa tulevien kilpailutusten osalta esimerkiksi pilkkomalla kilpailutusta pienempiin osiin. Nämä julkiset, niin sanotut tienvarsilatausasemat kattavat 10 % kaupungin sähköautojen lataustarpeesta. Täysin selvästi tässä päätösehdotuksessa ei kuitenkaan oteta kantaa kahteen tärkeään seikkaan.

Puolijulkisia ja yksityisiä latausasemia on 90 % latauksen kokonaistarpeesta. Näidenkin latauspalveluiden pohjaratkaisuihin kaupunki vaikuttaa suorasti tai epäsuorasti muun muassa minimilataustehovaatimuksilla ja muilla kriteereillä. Nämä vaikuttavat esimerkiksi rakentamiseen ja tontinluovutusehtoihin ja koskevat asuntojen sekä liike- ja toimistotilojen latausratkaisuja.

Toinen juttu on se, että on olemassa latausasemia, jotka ovat riippumattomia latauspalveluoperaattorista, niin sanottuja OCPP-yhteensopivia. Näiden käyttöön on perusteltua siirtyä mahdollisimman pian.

Näistä olen tehnyt kaksi pontta järjestelmään, joille toivon kannatusta.

1.11.2023

Puolijulkisten ja yksityisten latausasemien vaatimuksia sekä julkisten latausasemien kilpailuskriteereitä tulee tarkistaa siten, että Helsingissä syntyy aito markkina, jossa toimii useita sähköautojen latauspalveluoperaattoreita.

Ja toinen:

Helsinki siirtyisi mahdollisimman pian käyttämään OCPP-yhteensopivia latausasemia, jolloin operaattori voidaan vapaasti valita ja vaihtaa ketterästi ilman tarvetta latauslaitteen vaihtamiselle.

Tämä saattaa kuulostaa hankalalta asialta, mutta lopulta kovin yksinkertaista.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Erittäin hyvä aloite. Jos me halutaan autoilua sähköistä ja liikenteen päästöjä pääkaupungissamme vähentää, niin nopeinta ja järkevintä se on lisäämällä julkisia latauspaikkoja. Esimerkiksi Kruununhaassa, jossa on noin 7 000 asukasta, on tällä hetkellä 6 julkista latauspistoketta. On ihan ilmeistä, ettei se ole sellainen määrä, että se pystyy täyttämään sen tarpeen, jota on, ja toisaalta on esteenä monelle, etteivät he hankiakaan sähköautoa tai ladattavaa hybridiä.

En näistä OCP:istä ja muista tavallaan tiedä, oon aina ajatellut, että sähkö, joka tulee seinästä, että se on se yksi palveluntarjoaja, mutta jos on mahdollista tätä luonnollista monopolia, jotenkin uudella tavalla markkinat luoda, niin varmaan se on järkevintä, että markkinatalous tässäkin asiassa toimii.

Valtuutettu Timo Harakka (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Todella tärkeitä, että sähköautojen lataus nousee keskusteluun. Itse asiassa markkinat toimii tässä vaiheessa joiltain osin vähän raivostuttavankin hyvin siltä osin, että me sähköautoilijat joudumme aina

1.11.2023

varmistamaan, että on se oikea sovellus näistä kymmenistä eri tarjoajista, kun ne eivät ole yhteensopivia. Tältä osin tämä ponsi, joka koskee yhteensopivuusstandardia, on erittäin tervetullut.

Käytännön elämässä tietysti kaupungin rooli ei ole ehkä niin merkittävä kuin voisi luulla siltä osin, että useat kauppaketjut ja huoltoasemaketjut dominoi ja myös tuottaa erittäin tehokkaita latauspalveluita laajalla verkostolla.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig